

VERSLAG van de vergadering van de statencommissie Milieu, Mobiliteit en Economie van 14 november 2011

Aanwezig:

ing. H.N. Scherer (voorzitter), R. van Lunteren (gedeputeerde), drs. R.E. de Vries (gedeputeerde), M.A.M. Beks (GroenLinks), Z. el Yassini (VVD), A. Essousi (PvdA), J. Fastl (GroenLinks), mw.mr. P. van de Geest (PvdD), drs. C. de Heer (ChristenUnie), ir. N.J.P. Hoefnagels (D66), ir. H. IJssennagger (PVV), drs. J.A.J. Konings (VVD), A.M. Meijer (SP), mw. H. Nap (CDA), ir. J.P.M. Peters (D66), ing. R. Roos (50PLUS), A.J. Schaddelee (ChristenUnie), drs. G.J.J. Smakman (D66), mr. D.S.L. Tuijnman (VVD), drs. W.J. Ubaghs (PVV), mr. E. de Vries (PvdA), W. van Wikselaar (SGP)

Van Ambtelijke zijde aanwezig:

dr. R.J. Poort (adjunctgriffier), W.D. Voorneman-Rijkers (verslag)

Afwezig:

ir. H. Graaff (CDA)

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom. Spreker stelt de vaststelling van de agenda aan de orde.

- De heer Van Wikselaar stelt voor ingekomen stuk 2.2, memo GS inzake Onderzoek en deelonderzoek aanrijdingen met reeën in de provincie Utrecht, aan de orde te stellen in RGW in het kader van de nota grote wilde hoefdieren. De voorzitter merkt op dat over dit onderwerp een vraag is gesteld door de PvdD.

- De heer E. de Vries deelt mede, dat de PvdA er, in verband met de voorbereiding op de vergadering, moeite mee heeft dat op 10 november jl. nog een extra onderwerp, Vestiging Internationale School, aan de agenda is toegevoegd. De PvdA zal de behandeling niet blokkeren, maar informeert wel naar de urgentie gezien het feit dat het rapport al van juni dateert. Hij pleit ervoor de versnelling in het vervolg binnen de ambtelijke organisatie te bewerkstelligen.

Gedeputeerde Van Lunteren licht toe dat de reden is dat de aanvraag voor een bepaalde datum bij OC&W moet worden ingediend. Het heeft lang geduurd voordat van de zijde van de schoolbesturen duidelijkheid was verkregen of zij al dan geen medewerking gingen verlenen. Er is naar gestreefd de behandeling af te stemmen met de Stad Utrecht in de zin dat het gelijktijdig wordt behandeld, zodat het tijdig indienen van de aanvraag bij het ministerie niet wordt belemmerd. Hij hecht eraan te benadrukken dat door de betrokken ambtenaar erg hard is gewerkt om het stuk nog bij commissie te krijgen.

- De heer Meijer deelt mede dat de SP verzoekt om agendering van het Bestedingsplan Brede Doeluitkering (agendapunt 10), hetgeen door de voorzitter wordt toegezegd.

2. Mededelingen en Ingekomen Stukken

Mededelingen

- Bericht van verhindering is ontvangen van de heer Graaff.
- De voorzitter memoreert zijn via de mail rondgestuurde voorstel om, in het kader van de vergaderorde, gedeputeerden in 1^e termijn zonder interruptie uit te laten spreken. Een aantal partijen heeft te kennen gegeven zich niet in dit voorstel te kunnen vinden, waarmee het is afgewezen.

- Gedeputeerde Van Lunteren memoreert invulling te hebben gegeven aan het in de Staten naar voren gebrachte verzoek met betrekking tot de strippenkaart. Er is contact opgenomen met de bedrijven, die meewerken aan de inruilactie in de provincie Gelderland en Noord Brabant. Op grond van het feit dat door de provincie Utrecht altijd duidelijk is gecommuniceerd dat de strippenkaart na afschaffing niet meer kon worden gebruikt, achten voornoemde bedrijven het niet wenselijk in Utrecht nu nog een vergelijkbare actie als in Gelderland en Noord Brabant in gang te zetten. De strippenkaarten kunnen echter wel in Gelderland en Noord Brabant worden ingeleverd. Dat is ook landelijk gecommuniceerd.
Er is voorts nagegaan of op dit onderwerp veel klachten binnenkomen; dat is niet het geval. Kennelijk hebben mensen de € 6 korting op de aanschaf van de OV chipkaart, die bedoeld was als een vorm van compensatie voor de strippenkaart, toch als zodanig benut. Enkele inwoners hebben spreker gemaild met een klacht; deze heeft hij persoonlijk afgedaan.
De heer Meijer geeft aan dat de klachten wellicht niet bij GS terecht zijn gekomen, maar wel bij de SP. Gelet op het belang van het onderwerp, pleit spreker voor een schriftelijk antwoord op het ingediende verzoek in de PS.
Gedeputeerde Van Lunteren geeft aan dat op dit moment het beeld is dat het aantal klachten meevalt. Indien dit anders is, verzoekt spreker de SP ervoor zorg te dragen dat die klachten bij de provincie terecht komen, zodat hiermee wat kan worden gedaan.
Spreker is van mening dat hij thans voldaan heeft aan het verzoek van PS. Het antwoord op de vraag is in dit verslag opgenomen en staat derhalve als zodanig al op schrift. Naar aanleiding van de opmerking van de heer Meijer dat het verslag niet door belanghebbenden wordt gelezen, antwoordt spreker dat een memo ter zake van hem niet naar buiten toe wordt verspreid. Indien de SP de informatie wil verspreiden, kan zij dit uit het verslag halen.
De heer Hoefnagels memoreert in de PS-vergadering ook is aangegeven dat de strippenkaart kan worden ingeleverd ten behoeve van een goed doel. Spreker kan zich voorstellen dat de SP diegenen die een klacht indienen, wijst op de website van Noord Brabant. Daarop staat een antwoordnummer waarnaar de strippenkaart kan worden gestuurd om ten goede te komen van een goed doel. De heer Schaddelee deelt mede dat de ChristenUnie zich aansluit bij het voorstel van D66.
De heer Meijer merkt op dat hij dat niet gaat doen. PS van Utrecht zitten hier voor de inwoners van Utrecht. Hij is van mening dat de provincie voor haar eigen inwoners een goede regeling moet bedenken.

Ingekomen Stukken

2.1. Memo GS inzake stand van zaken Het Slijk naar aanleiding vraag MME

De voorzitter memoreert dat de PVV hierover vragen heeft gesteld; het antwoord ligt op de desks. De heer Ubaghs deelt mede dat de PVV zich kan vinden in de beantwoording. De PVV hoopt echter dat de provincie niet te optimistisch is geweest ten aanzien van de inschatting over de aansprakelijkheid van de saneringskosten. De PVV zal dit blijven volgen.

2.2. Memo GS Onderzoek en deelonderzoek aanrijdingen met reeën in de provincie Utrecht

Mevrouw Van de Geest memoreert dat door de PvdD een drietal schriftelijke vragen is ingediend; deze zijn per mail verspreid. Korthedshalve zij verwezen naar de inhoud.

Gedeputeerde Van Lunteren deelt mede, dat dit onderwerp primair onder de portefeuille van gedeputeerde Krol valt en de vragen derhalve in de commissie RGW dienen te worden gesteld. Het verkeersveiligheidsaspect wordt meegenomen in het kader van de herijking van de SMPU.

2.3. Afschrift brief Gemeente Amersfoort aan Stichting Amersfoort-Schuilenburg A28 Duurzaam m.b.t. Duurzame overkapping A28

De heer E. deVries verwijst naar de door de PvdA schriftelijk ingediende vragen.

Gedeputeerde Van Lunteren deelt mede goed bekend te zijn met het initiatief van de Stichting Amersfoort-Schuilenburg A28 Duurzaam. Hij heeft dit initiatief ook menigmaal op de agenda bij de minister gezet. Bij het Rijk vindt dit echter weinig draagvlak; niet alleen op grond van het financiële aspect, maar ook inhoudelijk, alhoewel de regio die argumenten al een aantal keren heeft betwist. De inzet is nu om het initiatief mee te nemen in het kader van de wensen bij Hoevelaken. Spreker zegt toe zich daarvoor te zullen inspannen. Spreker heeft regelmatig contact met leden van de Stichting. Hij acht een formeel gesprek zinvol op het moment dat hij meer kan melden dan nu.

2.4. Memo GS inzake Bodemverontreiniging in het nieuws
Zie 2.1.

2.5. Memo GS inzake overzicht resultaten acquisitie
Wordt voor kennisgeving aangenomen.

3. Rondvraag
Geen.

4. Termijnagenda

De voorzitter deelt mede, dat ter vergadering een actuele versie is uitgereikt (versie 9 november 2011).

Desgevraagd door de heer Hoefnagel, licht gedeputeerde Van Lunteren toe dat het onderwerp Go without Salt (agenda 9 januari 2012) betrekking heeft op een cofinancieringsvoorstel in het kader van het Kennis en Innovatiefonds en gaat over minder zout in eten.

De heer Roos informeert hoe de toezegging dat de ontwikkelingen zorgsector in de inmiddels vastgestelde Economische Visie wordt verwerkt is vormgegeven. Voorts mist spreker in deze Nyenrode.

Gedeputeerde Van Lunteren licht toe dat hij inmiddels bij Nyenrode op bezoek is geweest om ze aan te haken op o.a. de TFI. Er komt nog een definitieve versie van de Economische Visie waarin de toegezegde aanpassingen worden verwerkt.

Gedeputeerde De Vries stelt voor de Evaluatie Luchtvaartnota (groslijst) uit te stellen tot mei 2012. De reden is dat eind 2011 sprake zou zijn van een wat magere evaluatie, omdat de Luchtvaartnota pas sinds eind 2010 van toepassing is, en zich tot nu toe slechts drie zaken hebben voorgedaan die direct met dit onderwerp te maken hadden.

Met betrekking tot nieuw PMP/Milieuvisie incl. nieuwe PMV (groslijst) zegt spreker de commissie een memo toe, waarin zal worden toegelicht hoe hiermee, op grond van ontwikkelingen, zal worden omgegaan. Vooruitlopende daarop kan spreker melden dat op dit moment door het Rijk wordt gewerkt aan een Omgevingswet die in 6 wetten moet worden geïncorporeerd; dat wordt landelijk gecoördineerd. In lijn daarmee wordt binnen de provincie nagedacht over hoe provinciale plannen, w.o. het PMP, kunnen worden geïncorporeerd in een 'Plan voor de Fysieke Leefomgeving'. Op grond hiervan zal naar verwachting in januari/februari 2012 aan de Staten worden voorgesteld het PMP met twee jaar te verlengen en die tijd te gebruiken voor het opstellen van het Plan voor de Fysieke Leefomgeving, waarin de verschillende zaken moeten worden samengevoegd.

De voorzitter constateert dat de commissie zich kan vinden in het vorenstaande.

5. Verslag Statencommissie Milieu, Mobiliteit en Economie van 3 oktober 2011, alsmede verslag van de besloten vergadering.

De verslagen worden conform vastgesteld.

6. Statenbrief Concept Visie Recreatie en Toerisme 2020

Nadat gedeputeerde De Vries, onder verwijzing naar de begeleidende statenbrief, de status van het voorliggende stuk heeft toegelicht, stelt de voorzitter dit onderwerp inhoudelijk aan de orde.

De heer Fastl pleit ervoor – evenals dit bv is gebeurd bij het opstellen van de Cultuurnota – statenleden uit te nodigen voor de gesprekken met de partners.

Gedeputeerde De Vries antwoordt dat dit, indien hieraan vanuit de commissie de behoefte bestaat, kan worden georganiseerd.

De heer Meijer deelt mede zich aan te sluiten bij dit pleidooi van GroenLinks.

Inhoudelijk plaatst de heer Fastl namens GroenLinks de volgende vragen en opmerkingen. *Statenbrief*

Het is een goed streven om het aanbod in de toekomst beter te laten aansluiten op de vraag. Afgewogen moet echter worden of dit moet/kan. Soms biedt de provincie iets aan waarnaar minder vraag is, maar waaraan bv. vanuit cultuurhistorisch oogpunt belang wordt gehecht. *Visie Recreatie en Toerisme 2020*

- Blz. 4, Verbinding met natuur. Aangegeven wordt, dat ongeveer 80% van de huidige bungalow- en kampeerbedrijven in de provincie Utrecht binnen de EHS is gevestigd. De EHS is daarvoor niet bedoeld en de vraag is derhalve hoe hiermee wordt omgegaan. GroenLinks kan zich voorstellen dat er in sommige gevallen naar wordt gestreefd deze bedrijven zoveel mogelijk naar de randen of buiten de EHS te krijgen en de natuurwaarde daarmee, zonder nadelige gevolgen voor de recreatie, zo optimaal mogelijk de kans krijgt.

- Blz. 7, figuur 2 Samenstelling, omvang en ontwikkeling bestedingen per bestemmingsregio. Het valt op dat de omvang en ontwikkeling van bestedingen in alle regionen toenemen, behalve op de Utrechtse Heuvelrug. Geïnformeerd wordt naar de oorzaak.

- Blz. 10 – 11, Kaart ontwikkeling bevolking en leefstijlen.

Geïnformeerd wordt naar de meerwaarde van deze kaart. Op het profiel van de mensen wordt in bijlage 2 ingegaan. Op basis van bijlage 2 kan worden vastgesteld dat de differentiatie binnen de provincie niet zo groot is als uit dit kaartje blijkt. In die zin acht GroenLinks bijlage 2 interessanter, als het gaat om wat voor type mensen er in de provincie wonen. Om op toekomstige ontwikkelingen te kunnen inspelen, is van belang te weten of er ten opzichte van het verleden sprake is van een tendens/verschuiving.

- Verbindingen. Met betrekking tot de bereikbaarheid van de gebieden, pleit GroenLinks ervoor qua volgorde de gradatie te voet – per fiets – per OV – per auto te hanteren. In het voorliggende stuk staat dat recreatie zo dicht mogelijk bij de stad moet liggen en van belang is dat de verbindingen daar naartoe goed zijn. GroenLinks pleit ervoor voornoemde gradatie daarbij te vermelden.

- Blz. 11, 2.3 Zakelijk toerisme.

GroenLinks kan zich voorstellen, dat het zakelijk toerisme ook iets doet met wat de provincie te bieden heeft. Hierbij kan o.a. worden gedacht aan streekproducten, streekarrangementen. Gepleit wordt voor een link naar de productie en het consumeren.

- Blz. 12, tabel 2.2 Participatie recreatieactiviteiten inwoners provincie Utrecht.

Uit de tabel blijkt dat veel mensen recreëren zonder eerst in de auto te stappen. De treinstations worden niet als poort genoemd. GroenLinks kan zich voorstellen dat de provincie in het voorliggende stuk opneemt voor te staan de omgeving van bepaalde stations (bv. Hollandsche Rading, Den Dolder, Woerden, Bunnik) wel als poort te ontwikkelen.

- GroenLinks kan zich voorstellen, dat er iets met Apps wordt gedaan, in de zin dat ervoor wordt gezorgd dat mensen wat leren over de provincie, weten waar ze lopen en worden uitgedaagd andere aanwezige zaken tegen te komen.

- GroenLinks pleit in het stuk voor een nadere verduidelijking ten aanzien van het accommoderen van de recreatiedruk, m.n. de wijze waarop de provincie dit mogelijk maakt.

- Blz. 18, Kaart recreatiedruk accommoderen.

Het verheugt spreker te constateren, dat hij kennelijk kan zwemmen in de Ruigenhoekse polder.

- Blz. 19, Ambitie 2020: natuurwinst in combinatie met innovatie. GroenLinks begrijpt dat het streven is winst te behalen op natuurgebied. Geïnformeerd wordt wat de recreatie specifiek bijdraagt aan die natuurwinst.

- Blz. 20, 4.4. Groenblauwe landschap beter beleven

GroenLinks is van mening dat er veel kansen liggen om het groenblauwe landschap beter te beleven en pleit er derhalve voor daarop nadrukkelijk in te zetten. De westkant van de provincie is wat dat betreft nog te weinig ontdekt. Wellicht dat daar met wandelroutes nog een slag kan worden geslagen.

De heer Roos merkt op dat de inhoud van het voorliggende stuk zich met name toespitst op landschapsgerichte recreatie. Geïnformeerd wordt waarom bv gebiedsgebonden, regionale musea hierin niet zijn opgenomen.

50Plus acht het zakelijke toerisme qua uitwerking wat onderbelicht. Aandacht wordt gevraagd voor een uitwerking op knooppunten, vergaderlocaties maar bv. ook de relatie met het aanbieden van streekproducten.

50Plus mist de optie bepaalde locaties te benoemen voor grote evenementen. Dat is economisch interessant, maar er is ook vraag naar.

Tot slot pleit 50Plus voor aandacht voor de toegankelijkheid voor mensen met een beperking bv. faciliteiten voor rolstoel sporten.

De heer Meijer merkt op dat de SP het voorliggende stuk erg vaag vindt. Er is sprake van veel beschrijvende, visionaire, terminologie waaruit niet duidelijk kan worden opgemaakt welke kant het precies op gaat.

De SP maakt zich voorts zorgen over de procedure. Al vanaf het begin van dit jaar wordt in het kader van de toekomst van de recreatieschappen de voorliggende Visie in het vooruitzicht gesteld, die een oplossing moet bieden voor de financiële problemen. Thans wordt aangegeven dat de definitieve Visie pas in het voorjaar 2012 wordt vastgesteld. De vraag is of het recreatiebeleid in deze provincie nog wel zo lang daarop kan wachten.

De SP staat op het standpunt dat recreatiegebieden voor iedereen openbaar toegankelijk moeten zijn en derhalve terughoudend moet worden omgegaan met het commercialiseren hiervan. De overheid dient daarin vooralsnog een leidende rol te spelen. De overheid is bij uitstek degene die het algemeen belang kan afwegen en kan zorgen voor evenredigheid; de markt kan dat niet, omdat die immers winstoogmerk heeft.

De SP betreurt het dat niet eerst – alvorens de discussie over ‘waar voelt de provincie zich verantwoordelijk voor’ – wordt bekeken wat de financiële behoefte is en hoe daaraan tegemoet kan worden gekomen. De SP is niet enthousiast over het uitgangspunt van dit College zich te richten op het terugdringen van de overheid en het ruimte bieden aan de markt.

Tot slot hecht de SP eraan zorg uit te spreken over de EHS in relatie tot het Doornse Gat en het Henschotermeer. In de PRS zijn het Doornse Gat en het Henschotermeer uit de EHS getekend, waarmee ruimte wordt gemaakt voor zaken die door de SP niet wenselijk worden geacht. Geïnformeerd wordt hoe dit in de toekomst wordt gezien.

Voor het overige zal de SP de gesprekken met terreinbeheerders en recreatieschappen kritisch en met grote belangstelling volgen. De SP maakt, zoals gezegd, graag gebruik van de mogelijkheid om deze gesprekken bij te wonen.

De heer Van Wikselaar deelt mede dat de SGP zich in grote lijnen kan vinden in het voorliggende stuk. De SPG acht met name een realistische Visie van belang. Alhoewel daartoe wel aanleiding is, is de vraag of de overheid zich niet te veel terugtrekt en de opgave om een en ander neer te leggen bij het commerciële veld niet te ingewikkeld wordt. De SGP sluit niet uit dat daardoor wellicht een aantal 'hotspots' wordt verkregen, maar het gebied daaromheen niet meer beheersbaar wordt. De vraag is of daarmee de doelstelling wel wordt bereikt.

Veel mensen willen recreëren. De praktijk wijst uit dat hoe dieper men het bos inloopt, hoe minder mensen men tegenkomt. De SGP is er voorstander van te focussen op de wijze waarop een en ander dusdanig met elkaar kan worden verbonden dat het hele gebied recreatief wordt gebruikt. Hiermee worden grootschalige, commerciële activiteiten voorkomen, waarvan de vraag is of de markt daar op dit moment wel rijp voor is. Een zorgpunt daarbij is tevens of de provincie in staat is om deze gebieden voor een ieder toegankelijk te houden. Indien dat commercieel wordt gemaakt, komt er een prijskaartje aan te hangen, waardoor bepaalde groepen hiervan zullen worden uitgesloten.

Mevrouw Van de Geest deelt mede dat de PvdD zich aansluit bij de vraag van GroenLinks over de relatie tussen de natuurwinst en de recreatie.

De heer Essousi vestigt de aandacht op recreatie versus ondernemerschap. Er wordt een groot economisch gehalte in de visie gebracht als het gaat om recreatie. Op zich is het logisch om de ondernemers de recreatiegebieden te laten moderniseren; in een tijd waarin financiering moeilijk is, moet op zoek worden gegaan naar nieuwe bronnen. Veel gebieden kunnen nog beter worden ontwikkeld. Ondernemers zijn dan ook een partij die wellicht die recreatieproducten kunnen leveren.

Wat de PvdA in de Visie mist, zijn de waarborgen. In dat kader sluit de PvdA zich aan bij de opmerking van de SGP, dat de overheid zich thans wellicht te veel terugtrekt.

Met de SP is de PvdA van mening dat de provincie moet blijven waken over de vrije toegankelijkheid van de gebieden. De PvdA is geen voorstander van het heffen van een entreeprijs. Wel kan de PvdA zich voorstellen dat ondernemers voor het organiseren van activiteiten of festivals een kleine bijdrage vragen, omdat er een extra inspanning wordt gedaan om mensen te amuseren/entertainen.

Voorts sluit de PvdA zich voor wat betreft de bereikbaarheid aan bij de door GroenLinks voorgestelde gradatie.

De heer IJssennagger geeft aan dat de PVV worstelt met wat een Visie in deze provincie betekent. Evenals de Economische Visie 2020 bevat de voorliggende Visie 2020 een beschrijving van wat er al is, waarop vervolgens marginaal wordt voortgeborduurd. Wel is zichtbaar dat er een poging is ondernomen om echt een Visie neer te zetten. De PVV zou echter voorstander zijn van een Visie 2040 en om daarop vervolgens nu beleid in te zetten, zodat de provincie tegen die tijd volledig daarop is toegerust.

In de voorliggende Visie staat dat de provincie toegesneden wil zijn op de toekomstige vraag van de recreanten; er wordt vervolgens echter geen poging ondernomen om die vraag te definiëren.

Er wordt gesproken over consument van de toekomst, maar vervolgens volledig ingezet op wandelen en fietsen. Op dit moment is dat inderdaad nog de helft van de recreatieve activiteit,

indien alleen wordt gekeken naar de open ruimte; alles wat binnenstedelijk gebeurt, is niet meegenomen.

In bijlage 2 worden 7 recreatieprofielen geschetst. De PVV had graag gezien dat vanuit deze profielen een poging was gedaan om aan te geven hoe het beleid daarop zou kunnen worden ingezet.

Het voorliggende stuk is thans alleen geschikt voor het profiel rustig groen; de overige profielen komen niet aan bod.

De voorliggende Visie 2020 is een input voor de PRS; de PRS loopt echter tot 2025.

Wat de PPV betreft wordt op basis van het bovenstaande een nieuwe poging ondernomen en wordt over een jaar teruggekomen met een Visie toegespitst op een langere termijn.

De heer Tuijnman merkt op dat in de inleiding reeds wordt aangegeven, dat de Visie inhoudelijk is verbonden met andere relevante beleidsontwikkelingen. Dat maakt het moeilijk een Visie Recreatie & Toerisme te ontwikkelen, die ook nog blijkt te kloppen na een aantal jaren. De ambitie wordt verwoord in de drie P's. Voor de VVD is de rol van de provincie nog niet duidelijk. Aangegeven wordt dat er een aantal fases is, waarvoor de VVD ook de ruimte wil bieden. De rollen worden echter wel erg 'high level' benoemd, m.n. in hoofdstuk 3.

Indien met de partners wordt gesproken, acht de VVD van belang, dat de slag naar de praktijk wordt gemaakt.

Naast de rollen worden de opgaven genoemd. Deze overlappen elkaar. De VVD pleit ervoor dit concreter te maken.

Dat gekozen wordt voor een focus wordt ondersteund. De vijf genoemde opgaven kunnen daarbij zeker goed helpen.

In hoofdstuk 3.2. wordt gezegd dat de provincie kiest, stimuleert en accommodeert. Deze voornemens dienen nader te worden uitgewerkt en de VVD pleit ervoor deze ook te betrekken bij de gesprekken met de partners.

Onder verwijzing naar de bijeenkomst met de Gebiedscommissies hedenmorgen merkt spreker op, dat in het Kaderdocument feitelijk al meer wordt gezegd over de toekomst van de Recreatieschappen dan in de voorliggende Visie. Het verbaast de VVD dat in het AVP al wordt gesproken over de mogelijkheid de Recreatieschappen bij de Gebiedscommissies onder te brengen, terwijl hierover in de voorliggende Visie niet wordt gesproken. Indien de provincie iets met de Recreatieschappen van plan is, dient dat in de Visie te worden benoemd. In het voorliggende stuk wordt voorts gesproken over de ondersteuning van ondernemers; dat is in feite de 5^e opgave. Daarbij wordt opgemerkt, dat dit in het verleden niet altijd goed ging. Geïnformeerd wordt wat er niet goed ging en hoe dit wordt verbeterd.

Een pluspunt van de Visie is dat, ook in tijden waarin minder geld beschikbaar is, ervoor wordt gekozen ondernemers een kans te geven. Volgens de VVD liet het werkbezoek aan de Recreatieschappen en een aantal locaties ook zien dat betalen voor recreatie geen probleem behoeft te zijn.

In de bijeenkomst met de Gebiedscommissies uitte de gebiedscommissie Stad en Land haar zorg over het feit dat de ontwikkeling van het recreatiegebied rond Leidsche Rijn (Recreatie om de Stad) al een jaar stil ligt en voorlopig ook stil zal blijven liggen. Geïnformeerd wordt of in de voorliggende Visie hierover niet wat concreter gesproken kan worden. Het betreft een enorm gebied rond de Stad Utrecht. De VVD gaat er vanuit dat de Stad Utrecht ook belang hecht aan de ontwikkeling van dat recreatiegebied, of in ieder geval meer duidelijkheid wenst over de voortgang, omdat het voor veel inwoners prettig is daar goed te kunnen recreëren. Desgevraagd door de heer Fastl, antwoordt spreker dat het ondernemerschap een goed punt wordt geacht. De VVD is van mening dat het voorliggende stuk nog veel 'vergezichten' bevat. Er wordt voor gepleit een en ander concreter te maken. Getracht moet worden met de

beperkte middelen zoveel mogelijk te bereiken. Van belang wordt geacht, dat nagedacht wordt over de toekomst van de Recreatieschappen.

De heer Fastl merkt op dat een aantal zaken zo algemeen is geformuleerd omdat dit nog niet uitgekristalliseerd is. Op grond daarvan stelt spreker zich veel voor van de gesprekken met de partners, in de zin dat in een gesprek met elkaar duidelijk wordt welke elementen nader zouden moeten worden geconcretiseerd, hetgeen door de heer Tuijnman wordt onderschreven.

De heer Schaddelee merkt op dat het de ChristenUnie verheugt dat er een visiedocument voorligt. De brede beschrijving maakt echter dat het gevoelsmatig nagenoeg leest als een startnotitie. De ChristenUnie vraagt zich af wat thans in het voorliggende stuk staat, dat niet op andere beleidsvelden wordt opgepakt.

Veel provinciale kerntaken krijgen vorm in de PRS, AVP. De ChristenUnie pleit ervoor verbindingen te zoeken en zaken integraal te benaderen. Indien bv. wordt gekeken naar het Kromme Rijn-gebied, dan kan cultureel erfgoed prima trekker zijn voor de gebiedsontwikkeling met tot gevolg dat een landgoed dan recreatief en toeristisch interessant wordt. Mogelijk is recreatie ook wel de ontwikkeling van natuur via EHS, via integrale gebiedsontwikkelingen of via cultuurhistorie. Een suggestie is wellicht om de gelden van Parelfondsen te koppelen aan de gelden voor recreatie en natuur, bv. Vitaal Platteland. Op die manier kan een heel breed programma worden verkregen dat als 'bijvangst' op het gebied van recreatie en toerisme punten scoort. Kortom een integrale benadering van cultuur en natuur levert volgens de ChristenUnie recreatie.

Het kaartje op blz. 16 met de poorten en overstappunten laat zien dat vooral sprake is van een vraagstuk van gebiedsontwikkeling. De Gebiedscommissies hebben hedenmorgen een oproep gedaan om deze zaken beter aan elkaar te verbinden: minder verkokeren, meer integreren. De ChristenUnie geeft deze oproep mee aan GS.

In het kaartje na blz. 18 staat een aantal zwemgebieden ingetekend. Het ingetekende zwemgebied tussen Nieuwegein en IJsselstein zou het gebied kunnen zijn van de Nedereindse Plas. Geïnformeerd wordt of de provincie opnieuw geld gaat steken in die bodemloze put. De ChristenUnie vraagt zich af welke keuzes er nu in de voorliggende Visie worden gemaakt. Het is heel beschrijvend en er zit weinig trechterring in. De vraag is waaraan prioriteit wordt gegeven op korte termijn, waarin het provinciale geld en de menskracht worden gestoken en wat wordt opgenomen in het uitvoeringsprogramma. Volgens de ChristenUnie ligt dat nog behoorlijk open. De ChristenUnie maakt graag gebruik van de ruimte die dat biedt door drie prioriteiten mee te geven:

1. routestructuren. Er wordt voor gepleit in te zetten op goede toeristische infrastructuur. Zorg voor het aanleggen en verbinden van fiets- en wandelpaden, kerk- en klompenpaden en kanoroutes;
2. het oplossen van de knelpunten bij de Recreatie- en Plassenschappen. Zet in op thans gewaardeerde recreatiegebieden zoals het Doornse Gat, het Henschotermeer en de Vinkeveense Legakkers;
3. het op een intelligente manier organiseren van recreatie rond de stad. Zorg voor goede ontwikkeling van de stadrandzones. Ook daar is weer de link met de PRS.

Mevrouw Nap deelt in de eerste plaats mede, dat het CDA zich – gelet op het feit dat sprake is van een concept – had kunnen voorstellen dat qua uiterlijk was gekozen voor een goedkopere uitgave.

De heer Meijer sluit zich bij deze opmerking aan.

Mevrouw Nap vervolgt dat het CDA de voorliggende Visie inhoudelijk een goede richting acht. De concrete uitwerking wordt echter gemist. De verbinding met andere beleidsvelden is volgens het CDA van groot belang. Als het gaat om recreatie en natuur, ligt er een

spanningsveld. Aan de ene kant wordt voorgestaan dat mensen van de natuur kunnen genieten en daar kunnen recreëren; aan de andere kant zijn er kwetsbare natuurgebieden. Enerzijds wordt voorgestaan dat die gebieden goed bereikbaar zijn; anderzijds wordt voorgestaan dat niet iedereen met de auto door natuurgebieden rijdt. Geïnformeerd wordt hoe GS met dit spanningsveld willen omgaan.

Voor het CDA staat voorop dat natuur in principe voor mensen toegankelijk moet zijn.

Daarbij is van belang, dat die natuur goed bereikbaar is.

Een zelfde spanningsveld voorziet het CDA als het gaat om recreatie/natuur en de ondernemer die de recreatie wil exploiteren. Nu al is vaak sprake van problemen ter zake van regelgeving.

In de voorliggende Visie staan in deze het Doornse Gat en het Henschotermeer genoemd.

Voor het CDA geldt dat zij de ondernemer zoveel mogelijk de kans wil geven, waarbij echter niet alles kan worden gehonoreerd. De vraag is tot hoever GS in deze willen gaan in de zin wat al dan niet mogelijk is.

De heer Peters merkt op dat geen plan voorligt maar een Visie. Zeker na de discussie in de vorige commissievergadering, is D66 blij met dit stuk. D66 staat op het standpunt dat het een heldere Visie is, die goede uitgangspunten en doelstellingen bevat.

D66 heeft nagedacht over de markt versus het algemene belang. Het stimuleren van ondernemerschap wordt toegejuicht. Daar zijn grenzen aan. Feit blijft echter dat die ondernemer het alleen zal doen als hij daaraan iets kan verdienen.

Desgevraagd door de heer Meijer, antwoordt spreker dat in de Visie duidelijk wordt beschreven wat de provincie al dan niet gaat doen. De vier taken worden neergezet en de richting is wat D66 betreft duidelijk. Het betreft geen uitvoeringsplan.

Met betrekking tot de omzetcijfers, constateert spreker dat in Utrecht € 2,4 miljard omgaat in deze industrie; dat is erg veel. Voor 28.000 werknemers is dat € 100.000 per werknemer. D66 kan zich hierbij alleen iets voorstellen, indien naar entiteiten wordt gekeken zoals bv. het Jaarbeurscentrum.

De heer IJssennagger wijst erop dat hetgeen in de voorliggende Visie staat slechts een klein onderdeel betreft van wat er aan recreatie en toerisme in deze provincie plaatsvindt. Dat is juist het gebrek aan deze visie en een van de redenen waarom de PVV de Visie niet helder vindt.

De heer Peters bevestigt dat D66 verbaasd was over de omzetcijfers; niet op basis van deze Visie maar over de cijfers als zodanig; € 100.000 per werknemer in deze industrie betekent een enorm potentieel. Dat stemt D66 hoopvol.

Spreker informeert vervolgens hoe de participatiegetallen moeten worden gelezen.

Op blz. 16 wordt gesproken over een mooi uniform fietsnetwerk met knooppunten.

Vervolgens wordt gezegd, dat er een grote verscheidenheid is aan wandelroutes. De vraag is, waarom dat niet ook meer herkenbaar wordt gemaakt.

Gedeputeerde De Vries merkt in de eerste plaats op dat veel gemaakte opmerkingen een goede input zijn voor de verdere uitwerking van de Visie.

Alvorens in te gaan op de vragen hecht spreker eraan het proces nogmaals toe te lichten. In het kader van de Visie wordt eerst de 'wat' vraag gesteld, vervolgens de 'hoe' vraag en aansluitend daarop de 'wie' vraag. Bij de 'wie' vraag moet worden beantwoord wat er gebeurt met de Recreatieschappen, hoe dat zich bv. verhoudt tot de Gebiedscommissies, wie daar als ondernemer in kan springen. Die vraag komt aan het einde van het traject aan de orde. Op dat moment is de discussie gevoerd welke financieringsmogelijkheden en instrumenten kunnen worden ingezet om handen en voeten te geven aan de Visie bij de uitvoering van de projecten die daaruit voortvloeien.

Het voorliggende stuk is met name gericht op de 'wat' vraag. Het stuk is opgebouwd uit een hoofdstuk waarin verkennend wordt aangegeven waarmee de provincie bezig is op het gebied van recreatie. Daarnaast wordt een doorkijk gegeven over de ambities, waarmee wordt voorgestaan de recreatie meer vorm te geven. Dit is de eerste keer dat op deze wijze een Visie over Recreatie en Toerisme op schrift is gezet. Voorheen gebeurde er wel wat, maar er was geen duidelijk beeld wat de provincie voor ogen had en wat de rol van de provincie daarbij was. Van belang wordt geacht thans duidelijk af te bakenen waarop ten aanzien van Recreatie & Toerisme in de provincie Utrecht moet worden ingezet, wat de taak van de provincie dan wel de gemeenten daarbij is, wat meer aan ondernemers moet worden overgelaten of het een taak kan blijven van de Recreatieschappen met de provincie als participant daarin. Het voorliggende stukken is de eerste stap in deze discussie; de tweede stap is de financieringsbronnen en instrumenten daartoe en de derde stap is de definitieve Visie en de wijze waarop daaraan handen en voeten kan worden gegeven in een uitvoeringsprogramma. Van verschillende kanten leeft de vraag hoe deze Visie thans moet worden gezien; er wordt gepleit voor een concretere Visie. Spreker licht in deze toe dat het niet de bedoeling is om in de Visie per locatie invulling te geven aan wat er al dan niet recreatief mogelijk is. De Visie is gericht op hoe ver de provincie qua taak kan gaan, bv. op het ruimtelijk domein, waaraan de provincie medewerking wil verlenen, op welke manier en hoe de partners daarbij kunnen worden betrokken.

In de Visie is een kaart opgenomen met poorten en overstappunten om aan te geven dat er in de provincie, m.n. rond de grote stedelijke gebieden, een aantal locaties is waarover op voorhand kan worden gezegd dat daar iets zou kunnen. Er is voor gekozen de poorten en overstappunten te introduceren als een soort instrument om samen met de partners aan te duiden wat de belangrijkste plekken in de provincie Utrecht zijn waarmee iets zou kunnen worden gedaan.

De verdere concretisering en uitvoering van het beleid betreft maatwerk. De bedoeling van de voorliggende Visie is dat het instrumenten oplevert waarmee op maat in de gebieden met de ondernemers, eigenaren kan worden gesproken over wat wel en niet kan.

Het gevoel van vaagheid biedt volgens spreker juist de ruimte om met betrokkenen het maatwerk te creëren.

Station Hollandse Rading is als Toeristische Overstap Plaats (TOP) aangemerkt. Dat is precies wat het is; een overstappunt van waaruit mensen het gebied in gaan om te wandelen. Dat is iets anders dan een poort, omdat daar iets te beleven valt. Ter illustratie wijst spreker op Paleis Soestdijk en Kasteel Groeneveld.

De heer Fastl merkt op, dat de toelichting duidelijk is. GroenLinks kan zich echter voorstellen dat bij sommige TOP's wordt toegewerkt naar een poort. Voor GroenLinks is een poort een plek waar iemand naartoe gaat om vanuit daar te gaan beleven.

Gedeputeerde De Vries sluit die mogelijkheid niet uit.

De gradaties qua bereikbaarheid (te voet, per fiets, per OV, per auto) geldt al voor een belangrijk deel in veel gevallen. De behoefte om de fiets achter op de auto te zetten, naar een parkeerplaats te rijden en vervolgens met de fiets een gebied inrijden is er echter ook; die mogelijkheid moet niet worden uitgesloten.

Spreker deelt het belang van de vrije toegankelijkheid van de gebieden. Indien een ondernemer op zijn terrein echter iets wil doen, dat een toegevoegde waarde biedt aan het recreëren, wil de provincie die mogelijkheid waarbij entree zal worden geheven niet uitsluiten. Het entreegeld is ook een instrument om ervoor te zorgen dat bepaalde plekken kunnen worden beheerd en daarmee goed toegankelijk blijven voor de recreant.

Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van de heer Essousi, antwoordt gedeputeerde De Vries dat per locatie moet worden bekeken wat de ontwikkeling is, wat daar

kan plaatsvinden en in hoeverre het in de rede ligt dat een ondernemer/eigenaar daarvoor entreegeld vraagt.

De heer Meijer is van mening, dat de gebieden openbaar toegankelijk moeten blijven. Op het moment dat voor delen van een gebied entree moet worden betaald, worden mensen met een bepaald inkomen uitgesloten.

Gedeputeerde De Vries benadrukt in deze het belang van de keuze. De recreant heeft de keuze om iets te doen waarvoor entreegeld moet worden betaald dan wel gewoon te wandelen of te fietsen. Het moet ook helder zijn over wat voor gebieden het dan gaat. Indien een landgoedeigenaar op zijn gebied iets extra's wil doen en daarvoor entree wil heffen, kan de provincie dat niet verbieden. In het geval van een gebied van bv. een Recreatieschap of het Utrechts Landschap zal zich niet snel de situatie ontstaan dat entree moet worden betaald. Desgevraagd door de heer Meijer, antwoordt spreker dat er ook andere oplossingen zijn dan entree heffen. Ter illustratie wijst hij op de ontwikkeling bij de Maarsseveense Plassen waar de mogelijkheid bestaat iets te eten/drinken en waar met een deel van de opbrengst het gebied wordt beheerd. Dit zou wellicht ook een mogelijkheid zijn voor het Henschotermeer. Het betreft maatwerk, dat in overleg met de eigenaren tot stand moet komen. Desgevraagd zegt spreker toe de Staten hierover te informeren zodra uit het overleg met de eigenaar van het Henschotermeer iets concreets is gekomen.

Zo is spreker ook in gesprek met de eigenaar van het gebied van de Pyramide van Austerlitz. Bekeken wordt of de kwaliteit van de restaurantfunctie en de speeltuin kan worden verhoogd, waardoor meer mensen worden getrokken en het gebied met de opbrengst kan worden onderhouden. Spreker is op zoek naar die combinaties, maar dat hangt sterk af van de locatie en de eigenaar. Hij vraagt de ruimte om binnen die marges te kunnen opereren om gezamenlijk tot interessante oplossingen te komen.

De zwemgebieden op in de Visie opgenomen kaart zijn voor een deel indicatief; zoekgebieden, omdat geconstateerd is dat er behoefte is aan meer zwemwater m.n. rond de grote steden. Ter illustratie wijst spreker op Rijnenburg. Een van de ontwikkelaars heeft aangegeven ook iets te willen doen in de recreatieve sfeer. Dat kan zich bv ontwikkelen in de richting van een roeibaan of een plas. Dat is wat de provincie feitelijk ook vanaf het eerste moment heeft voorgestaan bij bv. de ontwikkeling van Leidsche Rijn. Recreatie om de stad op een plek waar de provincie die ontwikkeling ook wil toestaan. Dat zou de optimale situatie kunnen zijn om de rod's vorm te geven, nadat de provincie daarvoor geen financiële middelen meer krijgt van het Rijk.

De opmerkingen over het zakelijk toerisme w.o. de streekproducten wordt meegenomen.

Aan het zakelijk toerisme wordt overigens al veel gedaan. Daarover wordt ook intensief met ondernemers gesproken.

De omzet van € 2,4 miljard in relatie tot de banen heeft voor een groot deel te maken met het zwaartepunt dat op het zakelijke toerisme komt te liggen. Indien dat 55% van het totaal omvat, wordt daarin het meeste geld gegeneerd.

Spreker herkent de punten waarvoor de SP staat.

De heer Meijer merkt ten aanzien van de toegankelijkheid op dat de SP met belangstelling afwacht waarmee gedeputeerde De Vries komt. Voor de SP is de mate van toegankelijkheid bepalend voor hun standpunt. Belangrijker op dit moment is echter de procedure. Die duurt erg lang. De vraag is of uitstel van besluitvorming tot het voorjaar 2012 niet tot onoverkomelijke financiële problemen leidt bij de Recreatieschappen.

Gedeputeerde De Vries deelt mede dat hij in alle recreatieschappen participeert. In alle recreatieschappen wordt meebewogen met het 'out of the box denken' over de toekomst van de Recreatieschappen en de financiering daarvan. Spreker heeft tot op heden geen signalen ontvangen dat Recreatieschappen het niet redden. Wat spreker betreft wordt derhalve ook met hen de discussie gevoerd waar aan het eind van het traject moet worden uitgekomen, wat dan

de rol van de Recreatieschappen is en hoe die zal worden ingevuld. Indien zich in de tussentijd toch knelpunten voordoen, zal in overleg met de Recreatieschappen worden bekeken hoe die zo snel mogelijk kunnen worden opgelost. Spreker kan op dit moment echter geen concrete uitspraken doen of bv. het Doornse Gat al dan niet open blijft; daar gaat hij niet over.

De heer Meijer deelt mede, dat dit antwoord de SP niet geruststelt. De SP zal derhalve kritisch volgen wat er gebeurt.

Gedeputeerde DeVries vervolgt van mening te zijn dat musea niet in de voorliggende Visie moeten worden opgenomen. Deze Visie is met name gericht op de gebieden buiten de grote steden. Musea zijn overigens meer een onderdeel van het Cultuurbeleid. Vanuit de visie op de kerntaken van de provincie, zijn musea ook meer een aangelegenheid van Rijk dan wel gemeenten.

De heer Roos licht toe dat hij met name doelde op gebiedsgeoriënteerde musea.

De heer Ijssennagger wijst erop op dat in de toelichting bij de meeste recreatieprofielen het woord cultuur staat.

Gedeputeerde De Vries licht toe dat cultuur ook betrekking heeft op bv. de Linies en het militair erfgoed.

Spreker onderschrijft dat kleine streekmusea een goede rol kunnen vervullen in het kader van de poorten die zijn genoemd. Spreker sluit ze derhalve niet uit, maar ze hebben geen aparte status gekregen in het stuk.

De opmerkingen van de SGP verheugt spreker. Hij onderschrijft de opmerking over de grootschaligheid.

Spreker benadrukt nogmaals dat de keuzevrijheid voor de recreant van belang is. De recreant/toerist moet kunnen kiezen uit een breed scala van mogelijkheden. De provincie wil een bijdrage leveren om dat op bepaalde manieren mogelijk te maken.

Spreker bevestigt dat de ondernemers een groot aandeel krijgen in deze Visie, omdat voor hen meer mogelijkheden worden gezien dan waarvan thans gebruik wordt gemaakt. Op grond van de cijfers kan worden vastgesteld dat het een kansrijke bedrijfstak is. Op basis van maatwerk kan in overleg worden getreden met ondernemers om te kijken waar de provincie behulpzaam kan zijn en ervoor kan zorgen dat een recreatief product een toegevoegde waarde krijgt.

De dalende tendens op de Utrechtse Heuvelrug heeft met name te maken met de campings, die wat gedateerd zijn. In overleg met de ondernemers zal moeten worden bekeken wat er moet gebeuren om de aantrekkelijkheid van die campings te versterken.

De ondersteuning van ondernemers gebeurt op een goede manier. Er is een netwerk opgezet, waarbij door de provincie is aangegeven dat deze nu door de ondernemers zelf in stand moet worden gehouden. De provincie zal de ondernemers blijven ondersteunen door hen te voorzien van informatie die zij verzamelt over de recreant/toerist in de provincie Utrecht; de ondernemers kunnen daarmee vervolgens hun voordeel doen.

De opmerking van de ChristenUnie over de integrale benadering onderschrijft spreker. Dat is ook zichtbaar door de wijze waarop wordt voorgestaan de verschillende disciplines in het provinciehuis te laten samenwerken om tot maatwerk te komen op de verschillende beoogde locaties. Dat geldt ook voor de ontwikkeling van de poorten. Gezocht moet worden naar de optimale mix om die poorten vorm te kunnen geven.

De prioriteiten, die door de ChristenUnie naar voren worden gebracht, worden onderschreven. Het aanleggen en verbinden van routestructuren is een van de belangrijkste opgaven. In het voorliggende stuk staat dat een eenduidige routebewegwijzering en de toegankelijkheid via digitale media prioriteiten zijn waarop bij de uitvoering nader zal worden teruggekomen.

Het knelpunt ter zake van de Vinkeveense Legakkers wordt reeds opgepakt. De provincie is samen met de gemeente en het Plassenschap op zoek naar een goede oplossing. Zodra daarvan sprake is, zal spreker dit aan de commissie voorleggen.

Met betrekking tot de participatiegetallen licht spreker toe dat het gaat om het deel van de inwoners van de provincie Utrecht, dat minstens eenmaal per jaar bepaalde vrijetijdsactiviteiten onderneemt. Activiteiten als fietsen, wandelen, zwemmen en plaatsgebonden recreatie zijn activiteiten die door een relatief groot percentage van de inwoners worden ondernomen (ca 50%). Skaten/skeeleren (7%), mountainbiken (3%), schaatsen (15%), varen (10%) en kanoën (6%) wordt door een kleiner percentage ondernomen. De provincie weet ook het aantal ondernomen dagtochten in de provincie (ca 68 mln.) inclusief de onderverdeling naar subcategorieën. Zo is openluchtrecreatie goed voor 8 mln. dagtochten en waterrecreatie voor 2,8 mln. Een specificatie hiervan is niet in de Visie opgenomen, omdat dit te ver voert.

De PVV pleit voor een Visie Recreatie en Toerisme 2040. Zover kan echter niet worden gekeken. De opmerking om de Visie Recreatie & Toerisme 2020 parallel te laten lopen aan de PRS, die tot 2025 geldt, neemt preker mee. Overigens is spreker van mening dat de Visie ruimte moet bieden om in te spelen op veranderingen. Op grond daarvan is een en ander niet concreet, maar op hoofdlijnen geformuleerd.

De recreatieprofielen worden als uitgangspunt aan de ondernemers aangereikt. Hiermee hebben zij inzicht in wat er in hun omgeving speelt qua mensen die daar wonen en waaraan de meeste behoefte bestaat, zodat de ondernemers kunnen bekijken hoe zij hierop kunnen inspelen met hun recreatie/toeristisch product.

De IJssennagger begrijpt dat daarbij geen rol voor de provincie wordt gezien. Overigens ziet spreker profielen die in zijn visie in 2040 het profiel van een aantal recreanten zou kunnen zijn.

Gedeputeerde De Vries geeft aan dat de profielen de provincie zelf informatie bieden welke behoefte op bepaalde plekken bestaat. Het betreft echter geen statisch gegeven, maar moet worden gezien als een aanknopingspunt op basis waarvan wordt bekeken hoe daaraan invulling kan worden gegeven, zodat het aansluit op de behoeften die uit die recreatieprofielen naar voren komen. Voor de ondernemers is het een instrument om goed gebruik van te kunnen maken.

Het verheugt de heer Schaddelee dat de drie door de ChristenUnie naar voren gebrachte prioriteiten worden omarmd. De ChristenUnie mist echter de toetsingskaders en binnen welke marges een en ander gaat gebeuren.

Mevrouw Vande Geest memoreert haar vraag hoe natuurwinst kan worden behaald door innovatie in de recreatie.

De heer Meijer merkt op dat de SP zich oprecht zorgen maakt over de ontwikkelingen binnen de Recreatieschappen en hoe derhalve zal worden omgegaan met gebieden die eventueel worden bedreigd. De SP verzoekt de commissie direct te informeren indien zich in dergelijke situatie voordoet. Voorts memoreert hij zijn vraag over het uit de EHS tekenen van het Doornse Gat en het Henschotermeer.

De heer IJssennagger blijft worstelen met de voorliggende Visie en de rol van de provincie. De PVV denkt dat het juist nodig is dat de provincie de overkoepelende rol pakt. Zij zou zowel voor het open- als voor het stedelijk gebied een Visie moeten neerzetten voor de recreant/toerist en deze Visie vervolgens trachten af te stemmen met de onderliggende gremia. De PVV vindt dit een gemiste kans.

De heer Fastl merkt op dat op een aantal van zijn vragen/opmerkingen in eerste termijn niet is gereageerd w.o. de 80% bungalows in de EHS, het zakelijk toerisme, verantwoord recreëren,

de Apps, het accommoderen van de recreatiedruk en de natuurwinst in relatie tot innovatie in de recreatie.

De heer Roos gaat er vanuit dat zijn opmerkingen, waarop in de beantwoording niet is gereageerd, worden meegenomen in het kader van de definitieve versie van de Visie w.o. de toegankelijkheid voor mensen met een beperking.

Gedeputeerde De Vries geeft aan dat van de zijde van de commissie thans punten naar voren gebracht die van belang worden geacht. Spreker heeft in zijn beantwoording aangegeven welke zaken hij al dan niet deelt. De prioriteiten die de ChristenUnie naar voren heeft gebracht zijn herkenbaar en komen voor een deel terug in de Visie.

De heer Schaddellee zet uiteen, dat uit de Visie geen duidelijk beeld wordt verkregen waar de provincie over 10 jaar recreatief gezien staat.

Gedeputeerde De Vries merkt op dat getracht is dit in hoofdstuk vier neer te zetten met de vier gebiedsgerichte opgaven. Zoal gezegd vergt dit echter nog een nadere uitwerking, hetgeen in de volgende fase gebeurt.

De heer Schaddelee begrijpt thans dat hoofdstuk 4, de vier gebiedgerichte thematische opgaven, moet worden gelezen als een soort prioriteitstelling. De ChristenUnie wacht de nadere uitwerking met belangstelling af.

Gedeputeerde De Vries zegt toe dat hij de commissie direct op de hoogte zal stellen indien zich ontwikkelingen voordoen ter zake van de recreatieschappen in de zin, dat zaken niet goed lopen dan wel beter afgestemd dienen te worden. Hierbij zal tevens worden aangegeven welke oplossingsrichting wordt gezien; mogelijk wordt in deze een beroep gedaan op de Staten om middelen beschikbaar te stellen om een bepaalde oplossing te kunnen realiseren.

Recreatie en Toerisme in het stedelijk gebied is met name een aangelegenheid van de gemeenten.

Desgevraagd door de heer IJssennagger, antwoordt spreker dat de Visie wordt afgestemd met alle wethouders recreatie en toerisme.

Een voorbeeld van natuurwinst in relatie tot recreatiewinst is hetgeen spreker heeft toegelicht ten aanzien van de Pyramide bij Austerlitz.

Desgevraagd door de heer Meijer antwoordt spreker dat het desbetreffende gebied in principe vrij toegankelijk blijft. Indien men de Pyramide wil betreden, moet daarvoor worden betaald. Indien in overleg met de eigenaar het restaurant en het 'Lunaparkje' een extra impuls zou krijgen, zou daaruit wellicht meer geld kunnen worden gegeneerd, hetgeen ten goede kan komen aan het beheer van het gebied.

Volgens spreker zijn er voldoende ondernemers die het verantwoord recreëren zien als een interessante mogelijkheid in de markt en daarvan gebruik zullen maken. Dit is wel iets dat met name vanuit de ondernemers zelf zal moeten worden opgepakt, bv. door het aanbieden van streekproducten, waarmee ze een onderscheidende rol zouden kunnen spelen.

In de provincie zijn plekken te benoemen waar grote evenementen zouden kunnen worden georganiseerd; dat is wel vergunninggebonden. Per locatie zal een afweging moeten worden gemaakt of het voorgestane evenement al dan niet gewenst is op die plek.

De voorzitter constateert, dat dit onderwerp hiermee voldoende is besproken.

7. Statenbrief beantwoording motie lichtvervuiling

De heer De Heer merkt op dat het de ChristenUnie verheugt dat de motie heeft geleid tot een notitie, waarin alle mogelijkheden op een rij worden gezet. De ChristenUnie kan zich vinden in het feit dat de bestrijding van lichthinder onderdeel wordt van allerlei provinciale beleidsvelden en in deze geen afzonderlijke beleidsnotitie wordt opgesteld. De ChristenUnie

mist echter wel een concrete ambitie op een bepaalde plek. Er worden veel mogelijkheden opgesomd ook in het kader van de PRS, maar nergens wordt één plek aangewezen waar lichthinder zoveel mogelijk wordt voorkomen en donkerte wordt beschermd. Bijvoorbeeld de vliegbasis Soesterberg zou daartoe wel aanleiding geven. Indien dat nu een EHS plek is waar goed naar de sterren kan worden gekeken, pleit de ChristenUnie ervoor de donkerte daar maximaal te beschermen door die plek ook als donkerteplek in de PRS te verankeren. In de PRS zijn wel stilteplekken, maar geen enkele donkerteplek. In de notitie wordt dit wel als leemte erkend, maar het wordt vervolgens niet nader ingevuld.

De heer Ubaghs merkt op dat de PVV mist hoe de hemelhelderheidskaart eruit ziet als alle plannen worden gerealiseerd.

De heer E. de Vries deelt mede dat de PvdA belang hecht aan bestrijding van vervuiling, w.o. lichtvervuiling. Uit de notitie begrijpt spreker, dat dit in de provincie Utrecht nog in de kinderschoenen staat. Gesproken wordt over veel mogelijkheden en aanzetten, m.a.w. de goede wil is er. De PvdA vraagt zich echter af of er iets concreets uit zal komen. Dit geldt kennelijk ook voor de opsteller van het stuk. Eemland wordt een aantal keren opgevoerd als een voorbeeld waar het goed gaat. Op blz. 5 staat echter dat donkerte in Eemland weliswaar als kernwaarde is benoemd, maar het er nog niet echt donker blijkt te zijn, zoals op de hemelhelderheidskaart te zien is.

Bestrijding van lichthinder wordt geen centraal beleid, maar wordt onderdeel van allerlei beleidsvelden. De PvdA staat op het standpunt dat uitvoering belangrijker is dan beleid maken, maar dit komt wel versnipperd over. De PvdA vraagt zich op grond hiervan af of het in dat geval wel de gewenste aandacht krijgt. Ter illustratie wijst hij op de Landbouwvisie. Aangegeven wordt dat in de Landbouwvisie veel over lichtvervuiling is opgenomen. Spreker kan zich echter niet herinneren dat de bestrijding van lichthinder in de uitvoerige discussie over de Landbouwvisie aan de orde is gekomen.

De heer Hoefnagels wijst erop dat de bestrijding van lichthinder wel degelijk in de Landbouwvisie staat, maar niet ter sprake is gekomen vanwege het feit dat door de PvdA en anderen bij de uitvoerige behandeling alleen maar over megastallen is gesproken.

De heer E. de Vries merkt op dat de zorg van de PvdA is dat de bestrijding van lichthinder ondersneeuwt, indien het onderdeel wordt van de verschillende beleidsvelden, omdat er dan, zoals bv. in het geval van de Landbouwvisie, altijd een onderdeel is dat wellicht zwaarder weegt. De vraag is hoe dat kan worden voorkomen en hoe wordt gewaarborgd dat bestrijding van lichthinder ook een hoge prioriteit heeft.

Voor de controlerende taak van de Staten is het lastig dat de bestrijding van lichthinder in de verschillende beleidsvelden aan de orde komt. De PvdA pleit voor een jaarlijkse rapportage op dit onderwerp.

De PvdA kan zich tot slot voorstellen, dat het interessant is de burger in te schakelen bij de bestrijding van lichthinder. In overweging wordt gegeven een klachtenloket lichthinder te openen.

De heer Beks deelt mede dat de voorliggende statenbrief GroenLinks verheugt. Het verheugt GroenLinks voorts dat in het kader van de bestrijding van lichthinder een rol voor de provincie wordt gezien, omdat de hinder niet ophoudt bij de gemeentegrens.

Geïnformeerd wordt hoe de provincie de lichthinder, waartegen moet worden opgetreden, bv. in de natuur of op een bedrijventerrein, denkt vast te stellen. De vraag is of voorgestaan wordt hiervoor normen vaststellen en, indien dit het geval is, hoe die worden gehandhaafd.

Mevrouw Van de Geest vestigt de aandacht op blz. 5, waar staat dat er in het geval van een nieuw beleidsplan Natuur en Landschap wordt bekeken of lichtvervuiling als verstorende factor wordt opgenomen. Spreekster is zich ervan bewust dat dit beleidsplan onder RGW valt, maar zij informeert of aangegeven kan worden of ter zake een nieuw beleidsplan in aantocht is, aangezien het vorige uit 1992 dateert.

Voorts vestigt spreekster de aandacht op wetenschappelijk onderzoek naar de mate waarin verschillende soorten wordt verstoord door licht. Beschreven staat dat onderzoek veel geld en tijd kost, maar toch lijkt het de PvdD een effectieve manier om te kijken hoe ingezet moet worden tegen lichtvervuiling. Geïnformeerd wordt of GS hiervoor open staan.

De heer Roos merkt op dat het 50PLUS verheugt dat ervoor is gekozen om aan te sluiten op bestaande activiteiten, waarmee het ontwikkelen van nieuw beleid wordt voorkomen.

Op blz. 4 wordt o.a. gesproken over minimale buitenverlichting, geen verlichte paardenbakken en geen nieuwe verlichte sportvelden in kernrandzones. De vraag is hoe dit zich verhoudt tot het vergunningenbeleid van de gemeente en hoe straks, als de PRS en PRV zijn vastgesteld, wordt omgegaan met reeds vergunde functies ter zake.

De heer el Yassini merkt op dat op blz. 2 staat dat gemeenten vaak de expertise missen voor beleid en uitvoering op dit specialisme. Op blz. 4 staat vervolgens dat gemeenten zelf bepalen of ze in bepaalde gebieden, bv. de Nationale Landschappen, functies uitsluiten of onder voorwaarden toestaan. Geïnformeerd wordt of gemeenten welwillend zijn in deze met de provincie samen te werken.

In het kader van de kennis en expertise die gemeenten missen, wijst de VVD op de Economische Visie, waarin duurzaamheideconomie wordt gestimuleerd. De VVD kan zich in deze een spin-off-voorstellen, waarbij de provincie bedrijven/kennisinstellingen koppelen aan gemeenten die vervolgens die kennis/expertise inkopen. Geïnformeerd wordt of daar ook een beleid voor is.

De heer Van Wikselaar deelt mede dat de SGP zich in grote lijnen kan vinden in de inhoud van het voorliggende stuk. Geïnformeerd wordt naar de stand van zaken met betrekking tot de proef met de fietsverlichting die op aanbod aangaat.

De heer Hoefnagels vraagt zich, in aansluiting op de opmerking van de ChristenUnie ter zake, af of er al donkertegebieden zijn aangewezen.

De opmerking van de VVD over de ontbrekende kennis bij gemeenten zou D66 richting de verantwoordelijk gedeputeerde PRS willen meegegeven, omdat D66 in dat kader ook al heeft aangegeven dat het wellicht wenselijk is dat de provincie met betrekking tot de bestrijding van lichthinder met een voorstel komt hoe dat in een bestemmingsplan kan worden opgenomen.

De heer el Yassini acht meer kennis en expertise op gemeenteniveau wel van belang.

Voorgestaan wordt dat gemeenten heel bewust bezig zijn met hun beleid op het gebied van lichtvervuiling en met eigen initiatieven komen. Daarmee wordt bewerkstelligd dat de provincie zich kan focussen op zaken die op provinciaal gebied spelen en gemeenten zich op zaken op gemeenteniveau focussen.

De heer Hoefnagels is daar geen voorstander van, gezien het beperkte aantal ambtenaren waarover kleine gemeenten beschikken. Spreker stelt overigens voor deze discussie verder in RGW te voeren in het kader van de PRS.

Spreker vervolgt dat Brothers in Bunnik als voorbeeld wordt genoemd van een vergunning waaraan de provincie voorschriften heeft verbonden om lichthinder te voorkomen (o.a. type licht, afgeschermd armatuur, schutting om het P-terrein). D66 vraagt zich af welke eisen de

provincie kan stellen en in hoeverre de provincie zicht heeft op wat de gemeente doet. Bij Brothers schijnt nl. ieder weekend een lichtbundel de lucht in.

Gedeputeerde De Vries stelt in algemene zin vast dat de benadering om de lichthinder integraal op te pakken wordt ondersteund.

Ten aanzien van Brothers in Bunnik is in de vergunning opgenomen waaraan Brothers moet voldoen om te voorkomen dat het licht rechtstreeks het daarachter liggende Natuurbeschermingsgebied in schijnt. De provincie speelt een rol bij het verlenen van de vergunningen en de handhaving. Het signaal met betrekking tot Brothers, dat door D66 wordt afgegeven over de lichtbundel in de lucht, zal spreker aan Handhaving doorgeven.

Een voorbeeld van de wijze waarop aan duurzame verlichting invulling is gegeven, is het fietspad van Bilthoven richting Maartensdijk (prof. Bronckhorstlaan). De verlichting is groenig van kleur en daardoor minder fel en indringend, hetgeen meer rust uitstraalt.

Ten noorden van Bilthoven is een proef gedaan met verlichting die aangaat op het moment dat een fietser voorbij komt. Hij zegt toe gedeputeerde Van Lunteren te verzoeken de commissie nader te informeren over de ervaringen met deze proef.

De vliegbasis Soesterberg is in de visie van spreker bij uitstek een plek om de EHS bescherming op te leggen. In dit verband wijst spreker op de ontwikkelingen in Den Haag ten aanzien van de Flora- en Faunawet en de Natuurbeschermingswet. Op dit moment kunnen voor Natura 2000 gebieden doelstellingen worden vastgesteld die niet afkomstig zijn uit de Vogel- en Habitatrichtlijn op grond van de Natuurbeschermingswet, zoals dit ook in het kader van Brothers is aangegeven. Daaronder vallen expliciet stilte- en nachtelijke duisternis. Met de nieuwe Wet vervalt die bescherming en worden die waarden primair de verantwoordelijkheid van de provincies en de gemeenten. De commissie geeft spreker mee in overleg te treden met gemeenten om de donkerte te waarborgen op die plekken waar dit wordt voorgestaan en ervoor te zorgen dat dit ook wordt gehandhaafd. Dat kan de provincie deels zelf door de vergunningen die zij verleent. Ook gemeenten verlenen echter vergunningen. Er zullen gezamenlijk afspraken moeten worden gemaakt om wat van belang wordt geacht qua donkerte ook op die manier te benoemen en feitelijk te bestemmen.

Samenvattend merkt hij op dat er een verschuiving ontstaat; wat eerst landelijk werd geregeld, wordt nu een opdracht van de provincie, waaraan zij zelf een invulling moet gaan geven.

Spreker is bereid over die invulling van gedachten te wisselen met de commissie. Bekeken zal moeten worden of er locaties zijn die de provincie op die manier die bescherming wil gaan bieden in de toekomst. Spreker kan zich voorstellen dat dit als zodanig wordt ingebracht in het kader van de PRS en zal dit ook meegeven aan gedeputeerde Krol.

De PvdA uit zorg over de wijze waarop dit wordt aangepakt en ervoor wordt gezorgd dat ook op de verschillende beleidsterreinen dezelfde waarde wordt gehecht aan de donkerte en de daarbij behorende opgave. Spreker zegt toe daarop te zullen toezien.

Met betrekking tot het vaststellen van lichtvervuiling beschikt de provincie over een aantal instrumenten, w.o. de kaarten. In het kader van de revitalisering van bedrijventerreinen wordt overigens sec bekeken hoe ervoor kan worden gezorgd dat 's avonds niet alle lichten blijven branden. Getracht wordt met de desbetreffende ondernemers afspraken te maken waar wel verlichting moet zijn, bv. uit oogpunt van veiligheid, en hoe dit duurzamer kan.

Spreker staat op het standpunt dat er allerlei mogelijkheden zijn om op de verschillende beleidsterreinen te kijken wat kan worden gedaan aan donkerte dan wel aan het tegengaan van teveel licht.

Naar aanleiding van desbetreffende vragen van de heren Beks, el Yassini en E. de Vries licht spreker toe dat de provincie er in de vergunningensfeer voor kan zorgen dat eventuele lichthinder op bedrijventerreinen wordt aangepakt en wordt aangepast aan de gewenste situatie gelet op het gebied dat daaromheen ligt. In de vergunning wordt een aantal zaken

opgenomen. Ter illustratie wijst hij op Brothers in Bunnik. Via vergunningverlening, handhaving en voorlichting over bv. wat zou kunnen worden bespaard, kunnen ondernemers worden bewogen om op een andere manier om te gaan met licht.

Als de provincie vergunningverlener is, zoals bij Brothers in Bunnik, heeft zij op grond van de Natuurbeschermingswet de plicht om handhavend op te treden in het geval van een overtreding van de vergunning.

De heer Roos memoreert zijn vraag hoe het gestelde op blz. 4 ten aanzien van verlichte paardenbakken en sportvelden zich verhoudt tot het vergunningenbeleid van de gemeente en hoe straks, als de PRS en PRV zijn vastgesteld, wordt omgegaan met reeds vergunde functies ter zake.

Spreker benadrukt nogmaals dat 50PLUS geen voorstander is van het ontwikkelen van nieuw beleid.

De heer E. de Vries memoreert zijn verzoek met betrekking tot een jaarlijkse rapportage en de suggestie over een loket voor klachten over lichthinder.

Mevrouw Van de Geest geeft aan dat de vragen van de PvdD niet zijn beantwoord. In aanvulling daarop merkt zij op dat, gezien de discussie, een onderzoek naar de effecten op de natuur door de PvdD niet overbodig wordt geacht.

De heer Ubaghs geeft aan dat ook de PVV geen antwoord heeft gekregen.

De heer el Yassini informeert in hoeverre nu al met gemeenten wordt gesproken en wat voor effect dat straks heeft op de PRS. Op de vraag van de VVD over de kennis en expertise die gemeenten missen en hoe dat eventueel zou kunnen worden opgevangen is nog niet ingegaan.

Gedeputeerde De Vries zet uiteen dat de provincie beschikt over de kennis en expertise, omdat zij heeft geparticipeerd in het Nationaal Platform. Daar ging het over de wijze waarop met de verlichting zou moeten worden omgegaan in het kader van duurzaamheid en over het tegengaan van lichthinder. Indien daartoe aanleiding is, is de provincie bereid die kennis en expertise te delen met gemeenten. Er zal altijd met gemeenten worden afgestemd. In het geval van Brothers is dat ook gebeurd.

Voor de vergunningverlening is de provincie verantwoordelijk; zij zal daarin ook handhavend kunnen optreden.

Niet zozeer via het beleidsplan Natuur en Landschap maar via de Kwaliteitsgidsen van het landschap, die recent in RGW zijn besproken, wordt bij gemeenten en beheerders van gebieden aandacht gevraagd voor lichthinder.

Op het verzoek onderzoek te verrichten naar de effecten op de natuur komt spreker nader terug.

Spreker zegt de commissie toe over een jaar te komen met een rapportage wat de motie heeft gebracht en in de praktijk heeft opgeleverd.

Er is niet doorgerekend hoe de hemelhelderheidskaart eruit ziet als alle plannen worden gerealiseerd. Spreker zegt toe nog nader op deze vraag te zullen ingaan.

Hij zegt dit eveneens toe voor wat betreft de vraag naar de relatie tussen het vergunningenbeleid van de gemeente en de inzet van de provincie en of het donkertebeleid van de provincie straks repercussies kan hebben op verleende vergunningen van de gemeente. Het klopt dat de provincie voor een deel beleid ontwikkelt. Wat er nu in Den Haag gebeurt met de Natuurbeschermingswet, de Flora- en Faunawet en de verandering die daarin optreedt heeft tot gevolg, dat het belang van donkerte en stilte gedelegeerd wordt aan de provincies. De

provincie kan daarvan derhalve nog meer dan voorheen een prioriteit maken en dit meenemen in het beleid, zoals dit ook is verwoord in de voorliggende statenbrief.

Eenzijds vergt dit van de provincie nog meer aandacht voor dit onderwerp; anderzijds zal dit, zoals in de statenbrief is aangegeven, een integraal onderdeel worden van een aantal beleidsplannen, waarmee de borging plaatsvindt zoals die nu vanuit het Rijk wordt vormgegeven. Afgewacht moet worden wat de nieuwe Wet oplevert en wat concreet bij de provincie terecht komt.

De voorzitter stelt vast dat dit onderwerp hiermee voldoende is besproken.

8. Statenvrief biomassapotentieel Provincie Utrecht

Mevrouw Nap deelt mede dat het CDA er voorstander van is meer in te zetten op biomassa voor energietoepassingen. Namens het CDA plaatst spreekster vervolgens de volgende vragen.

- Geïnformeerd wordt waarvoor de voorkeur uitgaat naar kleinschalige locaties. Het CDA is er in principe niet op tegen om grootschalige locaties verder te stimuleren en daarin wellicht te investeren.

- In het verleden hebben zich klachten over gezondheidsrisico's voorgedaan bij het verbranden van bermgras door Eco-composteerbedrijf Achterberg; mensen kregen last van hun luchtwegen. Geïnformeerd wordt of de kans bestaat dat die klachten zich weer gaan voordoen bij bermgasvergiftiging, waarover in de voorliggende notitie wordt gesproken.

- Geïnformeerd wordt in hoeverre ondernemers, die al bezig zijn met dit onderwerp, worden betrokken. Vanaf begin dit jaar is een ondernemer op Lage Weide al samen met Eneco bezig met het opzetten van een bio-energiecentrale. Betrokken ondernemer heeft een delegatie van Rijk, provincie en gemeente op bezoek gehad. Iedereen was enthousiast over het plan, maar vervolgens gebeurt er niets van overheidszijde. De ondernemer heeft zelfs het gevoel dat hij wordt tegengewerkt door de gemeente Utrecht.

De heer De Heer deelt mede dat het de ChristenUnie verheugt dat alle biomassamogelijkheden thans op een rij staan en dat het potentieel is doorgerekend. De ChristenUnie ziet echter nog een blinde vlek, nl. rietteelt in combinatie met biomassa en vergisting; een combinatie van natuurbeheer en energielandbouw. De ChristenUnie is met LTO op bezoek geweest bij Willem van der Linden in de Bethunepolder en heeft gezien dat het natuurbeheer van Staatsbosbeheer een massa groen oplevert. Het wordt daar alleen gecomposteerd, maar zou natuurlijk ook kunnen worden vergist. Dat kan in het Groene Hart op grote schaal. In het kader van de Strategie 2040 is uitvoerig besproken dat rietteelt in combinatie met energielandbouw op lange termijn in het Groene Hart best zou kunnen. Die mogelijkheid is echter niet doorgerekend, omdat er nu in de praktijk niet mee wordt gewerkt en het ook in de planfase niet is opgenomen. Geïnformeerd wordt of dit beleidsmatig nog in beeld is.

De heer Smakman spreekt namens D66 zijn waardering uit over het rapport. Probleem is echter, dat de beschikbaarheid van biomassa in de provincie nog niks zegt over de mate waarin de doelstelling daarvoor op het gebied van Duurzame Energie kan worden ingevuld. Nu worden grote hoeveelheden biomassa, die in de provincie vrijkomen, naar andere provincies getransporteerd. Dat geldt op de eerste plaats voor het huishoudelijk afval; maar dat geldt ook voor een grote hoeveelheid van het bedrijfsafval dat in andere afvalverbrandingsinstallaties wordt omgezet en dat een belangrijke bijdrage aan biomassapotentieel zou kunnen bieden. Verder is er altijd de mogelijkheid om lokaal op

kleine schaal met biomassa aan de slag te gaan. In de visie van D66 zijn daarvoor volop mogelijkheden. De vraag is in hoeverre de provincie daarop ook gaat inzetten. Spreker gaat vervolgens in op het internationale transport van biomassa. Op het gebied van de nationale capaciteit is op dit moment feitelijk al sprake van een soort overcapaciteit. Dat is volgens spreker ook een belangrijke reden waarom de verbrandingsinstallatie in Utrecht er waarschijnlijk niet zal komen. Er is niet genoeg biomassa in Nederland aanwezig om die installatie op een fatsoenlijke manier te voeden, d.w.z. dat al heel snel naar buitenlandse biomassa moet worden gegaan om zo'n installatie van brandstof te voorzien. Dat brengt vervolgens zoveel transportafstand met zich mee, dat afgevraagd moet worden of dat ook niet beter in een ander provincie of bij een kolencentrale kan worden ondergebracht. De vraag is derhalve of dat nu een heel goed alternatief is. Het zou wellicht meer voor de hand liggend zijn om met de andere provincies te gaan praten over mogelijkheden van een verevening. Spreker denkt hierbij aan het teruggeven van een deel van de CO₂- i.c. Duurzame Energie rechten of het opzetten van een andere vorm van samenwerking op dit gebied in plaats van dat de provincie Utrecht probeert dit nu ook perse binnen de eigen grenzen te realiseren. Ten aanzien van de kleinschalige initiatieven, die een belangrijke rol zouden moeten spelen bij de provincie, zou in eerste instantie moeten worden gekeken naar datgene dat in het LTO-convenant is afgesproken. Daarin staat een aantal acties benoemd om juist met kleinschalige biomassa aan de slag te gaan. Dat geldt zowel voor kleinschalige verbrandings- als voor mestvergistingsinstallaties. Het probleem is echter dat de provincie daarbij eigenlijk geen goed instrumentarium benoemt. Er wordt een aantal zaken voorgenomen, waarvoor de provincie vervolgens geen geld reserveert. Wat dat betreft ziet D66 mogelijkheden om het financiële instrumentarium en de nieuwe mogelijkheden die er op dit gebied zijn bij de provincie verder uit te nutten. D66 heeft ter zake vandaag een aantal schriftelijke vragen ingediend en ziet de beantwoording met belangstelling tegemoet. In dat kader zal ook worden gekeken naar de mogelijkheden die op dit moment in de provincie Flevoland worden benut. Indien wordt gekeken wat de provincie nu zou kunnen doen om de bio-energie in de provincie te bewerkstelligen, is dat alleen zaken ruimtelijk mogelijk maken; innovatie bevorderen zal het waarschijnlijk niet worden. D66 pleit er dan ook voor het niet te laten bij het alleen maar opnemen van een aantal acties in de PRS, maar ook te kijken naar een uitvoeringsprogramma dat verder handen en voeten kan geven aan de implementatie van kleinschalige biomassaprojecten. Daarbij dient ook goed te worden gekeken naar de afspraken die zijn gemaakt in het LTO-convenant, zodat er serieus werk wordt gemaakt van een grootschalige mestvergistingsinstallatie. Alle mest moet nu nog in andere provincies worden vergist, wil daarvan enige duurzame energie worden gemaakt. D66 vindt het hoog tijd dat dit ook in de provincie Utrecht kan gebeuren, hetgeen eveneens geldt voor de verbrandingsinstallaties. De provincie wil graag experimenteerruimte en een proeftuin op het gebied van innovatie. D66 informeert wat daarmee precies wordt bedoeld.

De heer E. deVries deelt mede dat de PvdA zich kan vinden in de inhoud van het voorliggende stuk en ervoor pleit daarmee aan de slag te gaan.

Wel hecht de PvdA eraan de aandacht te vestigen op het ambitieniveau. Op het voorblad staat dat het mogelijk is in 2020 10% duurzame energie op te wekken; een half jaar geleden stond in de Kadernota nog 20%. Bij de behandeling van de Begroting heeft de PvdA voorgesteld het ambitieniveau niet te verlagen, maar een denktank in te stellen die zich buigt over de mogelijkheden om de 20% te halen. Geantwoord werd, dat er al een denktank was op grond waarvan de PvdA voorstelt vast te houden aan een ambitieniveau van 20% in 2020.

Mevrouw Van de Geest merkt op dat in het onderzoek, dat uitgangspunt is voor de provincie, de duurzaamheidcriteria zijn gebaseerd op NTA 8080. Er is inmiddels een nieuw onderzoek

van de commissie Corbey, waarin nog iets verder wordt gegaan qua duurzaamheidscriteria en aanbevelingen. Geïnformeerd wordt of GS met dit onderzoek bekend zijn en eventueel bereid zijn dat als uitgangspunt te hanteren.

De PvdD worstelt met de term duurzaamheid in relatie tot biomassa. Indien wordt gekeken naar mestvergisting, dan komt de mest vooral uit de bio-industrie, die alles behalve duurzaam is; er wordt veel energie verspeeld. De PvdD heeft er derhalve moeite mee dat mestvergisting als duurzaam wordt bestempeld. Daarbij komt dat mestvergisters pas rendabel zijn als er meer dan 1000 dieren op een bedrijf staan. De PvdD vreest derhalve dat dit schaalvergroting in de hand werkt.

De PvdD maakt zich voorts zorgen om de volksgezondheid. Uit onderzoek is gebleken, dat mestvergisters een broedplaats kunnen zijn voor bacteriën, zoals de Ehec-bacterie.

Daarnaast komt bij de verbranding van biomassa fijnstof vrij, hetgeen dus ook niet geheel zonder risico's is.

De heer Meijer deelt mede dat de SP zich aansluit bij de vraag van de PvdD over de aanpak van bio-industrie naar biomassa.

De teruggang van 20% naar 10% wordt een gebrek aan ambitie geacht. De SP pleit ervoor die ambitie te verhogen.

Ook ten aanzien van dit onderwerp valt de SP de geliberaliseerde aanpak op: weg met de overheid, zo min mogelijk, zo klein mogelijk, zo goedkoop mogelijk. De SP is niet tegen ondernemerzin, maar staat op het standpunt dat maatschappelijke doelen in principe door de overheid ter hand moeten worden genomen, omdat die het algemeen belang voor ogen heeft. Dat ondernemerzin wordt bevorderd ondersteunt de SP, maar de regie en een aantal wezenlijke elementen met betrekking tot de besluitvorming dienen in handen van de overheid te liggen. De SP vraagt zich af waarom stelselmatig dit beleid wordt ingezet en of GS denken dat met deze terugtrekkende houding van de overheid in de buurt wordt gekomen van de lage ambitie van 10%.

De heer Fastl onderschrijft dat de overheid op sommige onderwerpen de regie moet hebben. Geïnformeerd wordt waar de regie van de overheid op dit onderwerp in de visie van de SP precies moet liggen en wat de overheid met de regie moet doen.

De heer Meijer antwoordt dat de SP op het standpunt staat dat de provincie, met behulp van ondernemers en anderen die een zinvolle bijdrage kunnen leveren, een actievere rol kan spelen om dit soort doelstellingen te realiseren; actiever door zaken te organiseren, beleid te initiëren; initiatieven niet alleen coördineren en faciliteren maar daaraan inhoud geven, zodat de provincie kan worden aangesproken op wat zij doet en in die zin ook afgerekend kan worden op de doelstelling.

De heer De Heer wijst op de aan de commissie RGW verspreide notitie Duurzaam Opgewekt, waarin de NMU heeft doorgerekend dat de ambitie beter kan worden bijgesteld van 20 naar 10% omdat dit reëler is. Geïnformeerd wordt of die informatie bekend is.

De heer Meijer antwoordt dat die informatie bekend is. Door de SP is ook in de commissie RGW verontrusting uitgesproken over de verlaging van die ambitie.

De heer Fastl merkt op dat die informatie van de NMU ook GroenLinks bekend is. Dat wil echter niet zeggen dat niet zou moeten worden gestreefd naar een ambitie van 20%; 10% is realistisch en kan worden gehaald. Het doel zou moeten zijn om meer dan het realistische te halen. GroenLinks ondersteunt een ambitie van 20%.

Voorts merkt spreker op dat de reactie van de SP op zijn vraag niets anders is dan in het voorliggende stuk staat. Aan de SP wordt verzocht concrete handvatten te geven.

De heer E. deVries merkt in reactie op de opmerking van de ChristenUnie op dat, indien 10% haalbaar is, dit niet ambitieus is. De PvdA pleit er derhalve voor de lat wat hoger te leggen.

Wellicht wordt de 20% niet gehaald maar bv. 15%. Dan is in ieder geval hoger dan 10% uitgekomen; dat is ambitie.

De heer Meijer merkt op dat in het voorliggende stuk een duidelijke lijn zichtbaar is, waarbij de overheid een bescheiden rol heeft en er veel aan de markt wordt overgelaten. De SP staat op het standpunt dat de overheid in deze niet zoveel aan de markt moet overlaten. De overheid zou in de visie van de SP zelf de lijnen moeten uitzetten ten aanzien van de ontwikkeling van het beleid, de criteria die worden gehanteerd en op een actieve manier moeten proberen partijen daarbij te betrekken. De verantwoordelijkheid, ook ten aanzien van de regels en de ontwikkelingsmogelijkheden, dienen bij de overheid te liggen.

De heer Smakman wijst erop dat, indien een ambitie van 20% wordt voorgestaan, dit betekent dat de provincie Utrecht een grootschalige afvalverbrandingsinstallatie gaat realiseren waarin het eigen afval wordt verbrand dan wel verbrandingsinstallaties waar buitenlandse biomassa naartoe wordt getransporteerd. De vraag is of de provincie dit moet willen. Een alternatief is om eerst met de andere provincies te praten om te kijken of tot een soort verevening kan worden gekomen, zodat dit soort installaties op locaties komen waar ze thuishoren en waarbij niet zoveel hoeft te worden 'gesleept' met biomassa.

De heer Meijer onderschrijft dat terughoudend moeten worden omgegaan met dergelijke belastende elementen. In die zin wacht hij met belangstelling het antwoord op de vraag met betrekking tot van bio-industrie naar biomassa af.

De heer Roos deelt mede dat 50PLUS zich kan vinden in het voornemen, maar zich afvraagt wie zich hiervoor uiteindelijk verantwoordelijk acht en of er voldoende doorzettingsmacht is georganiseerd om het een en ander te realiseren. 50PLUS kan zich voorstellen dat in deze duidelijke targets worden vastgesteld.

De heer Van Wikselaar deelt mede dat de SGP moeite heeft met de geformuleerde ambities in relatie tot de beperkte reikwijdte van de provincie. Tegelijkertijd staat bij meetbaar/beoogd beleidseffect echter, dat de resultaten zijn/worden meegenomen in een aantal beleidsstukken. De vraag is waar de ambitie nu zit en hoe die is te vertalen in concrete cijfermatige stappen, zodat duidelijk wordt dat de provincie hierin een rol heeft.

Wat de doelstelling betreft kan de SGP zich vinden in 10%. De SGP heeft liever een haalbare doelstelling dan een hogere, en daarmee niet realistische, doelstelling. Geïnformeerd wordt hoe de provincie ervoor zorgt dat de realistische doelstelling daadwerkelijk wordt gehaald.

Gedeputeerde Van Lunteren zet uiteen dat beoogd is aan te geven waar het potentieel ligt. Dat is geen doel op zich. De gedachte is niet om ongewenste schaalvergroting te realiseren in de landbouw. Alles dat wordt gedaan, moet voldoen aan de milieunormen. Indien zich ergens klachten voordoen, zijn deze veelal herleidbaar naar normering. Installaties moeten aan de normering voldoen. Dat ten aanzien van een aantal, al in gang gezette, initiatieven sprake is van lange trajecten heeft te maken met het feit dat de vergunningsprocedure moet worden gevolgd.

Spreker moet het antwoord op de vraag met betrekking tot de ondernemer op Lage Weide schuldig blijven; hij zegt toe hierop nader schriftelijk via de mail te zullen terugkomen. Spreker zegt toe de opmerking over de rietteelt in relatie tot natuurontwikkeling mee te nemen.

Met de proeftuin en het experimenteergebied heeft de provincie met name voor ogen te kijken waar met een aantal initiatieven, waarvan nog niet is bewezen dat deze effectief zijn, aan de gang kan worden gegaan. De provincie wil kunnen bekijken of zij ruimer kan zijn in wat zij toestaat. Daarvoor moeten de juiste locaties worden gevonden. Het is niet de bedoeling dat dit wordt gedaan op een plek waar veel mensen daarvan overlast kunnen ondervinden.

GS hebben ervoor gekozen geen afzonderlijk uitvoeringsprogramma op te stellen, maar juist te zoeken naar de initiatieven waarbij de provincie haar beschikbare instrumentarium zo kan inzetten dat het prikkelend is voor de markt. Ter illustratie wijst hij op het Garantiefonds. Thans wordt bekeken hoe het Garantiefonds slimmer kan worden ingezet, waardoor meer opschaling kan worden bereikt. De gedachte is dat a. afgesproken wordt dat het meer via de banken bij de provincie binnenkomt en b. dat een initiatief duidelijk moet aangeven dat door middel van de garantiestelling het vertrouwen van de bank wordt verkregen. Op die manier kan de provincie meer kapitaal bij elkaar krijgen. Het is niet zo dat de provincie als overheid niet wil. Feit is dat de beschikbare middelen beperkt zijn. Zelfs indien alle middelen zouden worden ingezet, is dit te beperkt om hetgeen wordt beoogd te realiseren. Voor de realisatie zal de provincie derhalve moeten zoeken naar mogelijkheden om de markt in beweging te brengen.

De heer Meijer stelt vast, dat het welslagen van het beleid in handen van de banken ligt. Gedeputeerde Van Lunteren geeft aan dat de banken in het verleden teveel gericht waren op kortstondige rendementen. Het probleem van dit soort projecten is dat de rendementen in de toekomst liggen.

Samenwerking over provinciale grenzen wordt thans verkend in IPO-verband. De provincie Utrecht heeft een koploperspositie. De ontwikkelingen die de provincie Utrecht thans inzet worden met belangstelling door de overige provincies gevolgd. Er vindt echter ook overleg plaats om te bezien in hoeverre provincies elkaar kunnen versterken.

Voor wat betreft het inzetten op initiatieven op lokaal schaalniveau, zou spreker, gelet op de expertise van de heer Smakman, nog een keer buiten deze vergadering nader van hem willen horen wat hij daaronder precies verstaat, zodat hieraan invulling kan worden gegeven.

Van verschillende zijden is aangegeven dat het ambitieniveau van de 10% opwekking te mager wordt geacht. Dit heeft echter te maken met de beperkingen die de provincie zichzelf ruimtelijk oplegt. Vanuit die hoedanigheid heeft de NMU een en ander doorgerkend, waarvan de uitkomst is dat 10% realistisch is. Indien 20% opwekking wordt voorgestaan, zullen de Staten ook in het kader van de PRS moeten aangeven dat daarvoor meer ruimte zal worden toegestaan. Dat is overigens een discussie die in de commissie RGW moet worden gevoerd.

De heer E. de Vries memoreert dat GS een half jaar geleden nog spraken over 20%. Voorts is de vraag wat uit de denktank komt.

De heer Meijer verneemt thans dat het welslagen mede afhankelijk wordt gemaakt van wat de banken uiteindelijk als producten zullen aanbieden. Geïnformeerd wordt wat er gebeurt als dit niet lukt. De SP vraagt zich af of het niet beter is dat de provincie zelf meer investeert en op andere aspecten van de Economische Agenda bezuinigt, zodat vorm kan worden gegeven aan een duurzaam economisch beleid.

Gedeputeerde Van Lunteren geeft aan dat, zelfs indien het door de Staten beschikbaar gestelde budget ad € 2,5 mln per jaar voor de Economische Agenda hiervoor zou worden ingezet, de 10% nog niet zou worden gehaald. GS zijn bereid hierin geld te investeren via de garantiestelling. Spreker heeft willen aangeven dat, indien de provincie in deze echt wat wil bereiken, hierbij partijen van buiten nodig zullen zijn. GS geloven daar, in tegenstelling tot de SP, in.

Destijds, toen de 20% ambitie is neergezet, is daarbij direct aangegeven dat nader moet worden bekeken in hoeverre die ambitie past bij de ruimtelijke mogelijkheden. De 20% is op dat moment 1 op 1 overgenomen van wat er in Europa was gesteld. Zichtbaar is dat de ene provincie wat meer doet dan de andere provincie, bv. doordat er meer ruimte is, zoals Flevoland. De provincie Flevoland neemt dan ook een groter aandeel voor haar rekening van de 20% die Nederland in zijn totaliteit moet bijdragen. Dat ligt in de provincie Utrecht lastiger met alle Nationale Landschappen. De provincie heeft derhalve het afgelopen jaar, in het kader

van de PRS, bekeken wat dat betekende voor de ruimte. Kijkende naar de ruimte en de opdrachten die de Staten daarin hebben meegegeven, wordt 10% als een realistische ambitie gezien.

Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van de heer E. de Vries, merkt spreker op aangegeven te hebben wat ruimtelijk mogelijk is. In de PRS is meer ruimte mogelijk op het gebied van windmolens dan ooit het geval is geweest, omdat de locaties, nu in tegenstelling tot het verleden, duidelijk zijn aangeduid. Dit is een punt waarvoor GroenLinks zich uitermate heeft ingespannen tijdens de Coalitieonderhandeling, als zodanig ook in het Coalitieakkoord is verwerkt en daarmee beleid is van dit College.

De heer Fastl sluit zich aan bij vorenstaande toelichting. Het is niet aan GroenLinks te bepalen wat de potentie van biomassa in deze provincie is. Die staat duidelijk verwoord in de notitie. Er wordt naar gestreefd deze potentie zo goed mogelijk te gaan benutten. Een ieder is het er over eens dat dit niet door middel van grote installaties moet. Dat betekent dat kleinschalige ontwikkelingen worden voorgestaan.

Gedeputeerde Van Lunteren zet uiteen begrepen te hebben dat de PvdA in het kader van de denktank met name wilde worden geïnformeerd over de wijze waarop de provincie het bedrijfsleven aanhaakt. In de denktank gaat het niet om het ruimtelijk spoor. De kaders zijn vastgesteld en op basis daarvan wordt aan het bedrijfsleven gevraagd mee te denken. Spreker is niet bekend met de methode van de commissie Corbey. Hij is er ook geen voorstander van thans een nieuwe meetmethode te hanteren. Ecofys heeft in zijn visie een kundig en gedegen rapport opgesteld, waarmee thans aan de slag moet worden gegaan. De doorzettingsmacht wordt geregeld in de PRS en is derhalve, indien noodzakelijk, aanwezig.

Het noemen van het aantal biomassacentrales zou impliceren dat de provincie deze zelf gaat neerzetten. Dit zal derhalve niet als doelstelling worden opgenomen.

Met betrekking tot de concrete stappen, licht spreker toe dat hieraan wordt gewerkt vanuit de Kennis en Innovatieagenda. Op dit moment wordt sterk gefocust op de vraag hoe naast het ruimtelijk instrumentarium het financieel instrumentarium kan worden neergezet. In dit kader heeft spreker gewezen op het verankeren van de mogelijkheden in de PRS i.c. de reeds aangekondigde Garantieproduct (2.0 regeling). Indien zich projecten aandienen, zal worden bekeken hoe de provincie die mede mogelijk kan maken, met in achtneming van de randvoorwaarde dat ze uiteindelijk opschaalbaar zijn. Het is niet de bedoeling dat de provincie losse bedrijven gaat subsidiëren.

De voorzitter stelt vast dat dit onderwerp hiermee voldoende is besproken.

9. Statenvoorstel Vestiging Internationale School

De heer Roos informeert, met betrekking tot de staatssteun, naar de consequenties indien uit de toets blijkt dat de toelage niet kan worden gegeven. Voorts verzoekt spreker om een nadere toelichting ten aanzien van de afstemming met het BRU en de afweging ten aanzien van de locatiekeuze.

De heer Peters deelt mede dat D66 dit initiatief in principe steunt en ziet als onderdeel van de Economische Visie. Hier doet de provincie niet zozeer aan onderwijs, hetgeen geen kerntaak is, maar wel aan economische ontwikkeling, hetgeen wel een kerntaak is.

Namens D66 plaatst spreker vervolgens de volgende vragen.

- Geïnformeerd wordt of overwogen is niet alleen in overleg met de International School Hilversum (ISH) te werken, maar als onderdeel van de ISH. Daarmee zouden de start-up-problemen wellicht wat kunnen worden beperkt.

- Geïnformeerd wordt waarom wordt gestreefd naar een relatieve lage bijdrage per leerling. In het stuk wordt gesproken over € 3500 – 4500. Het is spreker bekend, dat de bijdrage voor de IHS soms boven de € 5000 ligt. D66 is er geen voorstander van op basis van de bijdragen te concurreren en de bijdrage zou derhalve tenminste even hoog moet zijn als bij de ISH.
- De financiële constructie is niet geheel duidelijk. D66 begrijpt dat er € 1 mln. start-up-kosten zijn en dat de provincie en de gemeente Utrecht die fifty-fifty betalen. D66 ziet vervolgens geen dekking voor de ca € 900.000 na-ijlingskosten en de € 150.000 projectkosten. Voorts zijn de huisvestingskosten niet duidelijk. De gemeente Utrecht is bereid de kosten voor voorlopige huisvesting op zich te nemen. Geïnformeerd wordt of dit bovenop de 50% is die zij al betalen, of dat dit een onderdeel daarvan is. In het kader van de definitieve huisvesting gaat het om € 6 – 12 mln., waarvan in het geheel niet bekend is wie dat zou moeten betalen. Verzocht wordt om een nadere toelichting.

De heer Beks deelt mede dat GroenLinks de vestiging van een internationale school in Utrecht steunt. GroenLinks kan zich er ook in vinden dat de provincie, als bovenlokale partij, daar een stimulerende rol in heeft.

In het voorliggende stuk mist GroenLinks een visie over wat voor school dit moet worden en hoe het een aantrekkelijke school wordt. In de buurt is een aantal internationale scholen (Den Haag, Amsterdam, Hilversum). GroenLinks pleit ervoor gebruik te maken van de expertise van deze scholen.

De heer E. de Vries merkt op dat de PvdA met dit onderwerp worstelt, omdat hieraan voor- en nadelen zijn verbonden. De PvdA kan zich enerzijds voorstellen dat de vestiging van een internationale school uit economisch oogpunt een goede zaak is. Aan de andere kant is het een exclusieve school. Er mogen alleen kinderen van expats op; kinderen uit een bevoorrechte groep, bevoorrechte ouders die genoeg verdienen en vaak een goede opleiding hebben. De PvdA is voorstander van openbaar onderwijs dat ook vrij toegankelijk is voor kinderen met mindere kansen. Dat wordt hier niet geboden. De vraag is of de provincie wel € 500.000 moet steken in zoiets.

De PvdA sluit zich aan bij de vraag van D66 of het efficiënter kan, in de zin dat aangehaakt wordt bij andere scholen in plaats van het opzetten van een nieuwe school waaraan ook risico's zijn verbonden. Geïnformeerd wordt of de risico's goed zijn ingecalculeerd.

Onderwijs is geen kerntaak; economie en werkgelegenheid zijn dat wel. De PvdA zou mogelijk enthousiast kunnen worden voor het voorliggende plan, indien daar iets tegenover zou worden gesteld voor leerlingen in de eigen provincie. De PvdA denkt hierbij bv. aan het gebrek aan stageplaatsen voor MBO-leerlingen en stelt voor dat GS bij het bedrijfsleven 600 stageplaatsen voor MBO-leerlingen tracht te verkrijgen.

De heer Meijer deelt mede dat de SP zich in grote lijnen aansluit bij het betoog van de PvdA. De SP acht de vestiging van een dergelijk instituut voor de internationale jetset niet relevant/noodzakelijk via een investering die op een andere manier meer rendement voor alle Utrechters met zich mee kan brengen.

Van belang is dat de vestiging van een international school nadrukkelijk een provinciale ambitie is van dit college. Uit het voorliggende stuk blijkt dat de gemeente Utrecht in principe moet zorgdragen voor de huisvestingskosten. De vraag is echter of de vestiging van de international school in de gemeente Utrecht ook een gemeentelijke ambitie betreft.

De heer Ubaghs deelt mede dat de PVV de vestiging van de international school een verantwoorde investering acht.

De heer Schaddelee merkt op dat de ChristenUnie niet goed begrijpt waarom de SP hiervan een tegenstander is, omdat juist hier geen sprake is van een doorgeschoten marktwerking of liberalisering. Dat is feitelijk het kritiekpunt van de ChristenUnie. Geïnformeerd wordt waar het initiatief voor deze internationale school vandaan is gekomen. De ChristenUnie mist de onderbouwing.

Voorts is de vraag waarom in Utrecht een internationale school moet komen, terwijl er relatief dichtbij (Hilversum) een is.

De bereidheid van internationaal georiënteerde bedrijven en instellingen om op voorhand reeds financieel bij te dragen lijkt beperkt. Geïnformeerd wordt naar de reden.

Mevrouw Nap merkt op dat uit het voorliggende stuk blijkt dat het niet gaat om het faciliteren van onderwijs, maar om het bedrijfsleven de mogelijkheid te bieden om expats hier naartoe te halen. De kans dat een buitenlands bedrijf zich hier vestigt wordt veel groter als de kinderen hier ook gewoon naar school kunnen. Het vorenstaande past in de Economische Visie. Vanuit die optiek kan het CDA zich vinden in het voorliggende voorstel. Het is goed dat gekozen wordt voor samenwerking met bestaande schoolbesturen. Bij de mogelijke schoolbesturen waarmee wordt samengewerkt staan echter ook openbare schoolbesturen. De vraag is of deze scholen kinderen van expats mogen weigeren.

Spreekster merkt tot slot op dat het CDA, vanwege de korte tijdspanne, niet in de gelegenheid is geweest dit onderwerp in de fractie te bespreken, en zij derhalve thans niet aangeven dat het een sterstuk kan worden.

Gedeputeerde Van Lunteren zet uiteen dat de international school wordt gefinancierd door OC&W. Indien uit de toets blijkt dat de international school niet staatsteunproof is, kan de provincie de financiering niet op zich nemen en gaat het niet door. Spreker verwacht echter dat de toets in dit geval een formaliteit zal zijn.

De wens voor een international school bestaat al heel lang. Al ca 10 jaar wordt hierover gesproken met de stad Utrecht, de provincie en de Universiteit. Het kwam echter nooit een stap verder. De provincie heeft thans de verantwoordelijkheid op zich genomen om de behoefte een keer goed te onderzoeken. Zij heeft daartoe iemand die meer betrokken is geweest bij het oprichten van internationale scholen gevraagd om zijn expertise hierop in te zetten. Utrecht blijkt een witte vlek te zijn op de kaart van internationale scholen. Bekeken is of de vestiging van een internationale school in Utrecht al dan niet iets toevoegt aan de IHS. Hilversum heeft zelf aangegeven dat Utrecht niet met Hilversum concurreert en zij zelfs samenwerkingsmogelijkheden ziet.

Er is zorgvuldig nagedacht over de locatie. Daarover is ook gesproken in BRU-verband.

De uitkomst is dat de school aan deze zijde van de stad zou moeten komen, omdat er al scholen zijn in Amsterdam, Den Haag en Hilversum. De school in Utrecht zal zich met name richten op o.a. de Utrechtse Heuvelrug, Amersfoort en Wageningen. Getracht wordt de witte vlek voor dat deel van het land af te dekken.

Het schoolgeld kan nog worden bijgesteld. Voor de businesscase is gewerkt met de laagst toegestane fee. Op die manier is getracht het break-even-point te berekenen. Indien het schoolgeld hoger wordt, zullen er minder financiële minder beschikbaar behoeven te worden gesteld. Overigens bepalen schoolbesturen het schoolgeld.

Het wordt een openbare school. Daarom loopt dit traject via OC&W. Een richtlijn van OC&W is dat op een international school in principe alleen leerlingen van expats mogen, omdat het niet aansluit op het Nederlandse onderwijs. Er is tweetalig onderwijs, zoals bv. in Zeist. De gedachte was die twee met elkaar te combineren, waarmee het voordeliger zou kunnen. Dat staat het Ministerie echter niet toe.

De na-ijlkosten zijn een verantwoordelijkheid van de schoolbesturen, hetgeen ook door hen wordt opgepakt. In het stuk wordt aangegeven dat de provincie de rentelasten voor haar rekening neemt.

De huisvestingskosten komen er voor de provincie niet bovenop. De gemeente is daarvoor verantwoordelijkheid vanuit haar taak voor het onderwijs. Die kosten neemt de gemeente Utrecht om die reden ook op zich. De Stad Utrecht is voorstander van de komst van de international school en heeft uit zichzelf de bereidheid geuit om eerst de tijdelijke huisvesting te regelen en zo nodig, als de school groeit, een permanente voorziening te verzorgen. Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van de heer Meijer, antwoordt spreker dat, indien de gemeente Utrecht haar mening in deze herziet, de provincie dit niet zal overnemen omdat onderwijs geen provinciale kerntaak is. Alhoewel spreker verwacht dat dit niet gebeurt, is in dat geval bekend dat zowel De Bilt als Zeist dat direct willen overnemen.

De projectkosten zijn niet geheel gedekt, omdat spreker op het standpunt staat dat daarvoor een verantwoordelijkheid ligt bij de andere partijen die hierin meedoen. De schoolbesturen zijn voorstander van de vestiging van de international school; dat geldt eveneens voor de Universiteit. De gemeente Utrecht en de provincie hebben aangegeven wat zij maximaal beschikbaar stellen. Het is vervolgens aan de betrokken partijen die kosten verder af te dekken. Indien dat niet gebeurt, kunnen de kosten verrekend worden met het beschikbare budget. Dat houdt echter in dat er minder financiële middelen over zijn en wellicht eerder tot een conclusie wordt gekomen of de school al dan geen voortbestaanmogelijkheid heeft. Het bedrijfsleven (w.o. Danone, Heinz) heeft al aangegeven gegarandeerde leerlingplaatsen af te nemen. De Universiteit heeft zich tevens verplicht een aantal gegarandeerde leerlingplaatsen af te nemen.

Het voorstel met betrekking tot 600 stageplekken voor MBO-leerlingen vindt spreker een sympathieke gedachte. Het is hem echter bekend dat in deze veel initiatieven worden ondernomen door gemeenten in overleg met MKB Midden Nederland en de KvK's. Hij zegt toe te zullen bekijken wat de provincie hieraan zou kunnen toevoegen en zal hierop derhalve nader terugkomen in de statenvergadering.

De heer E. de Vries geeft aan, dat de PvdA met name doelde op overleg met het bedrijfsleven. Gedeputeerde Van Lunteren neemt deze suggestie mee. Hij zegt toe dat de provincie dit bij alle acquisitiegesprekken zal inbrengen.

De heer el Yassini deelt mede dat de VVD het voorliggende voorstel ondersteunt. Het verheugt de VVD dat de internationale school in de provincie Utrecht komt.

De heer Roos deelt mede dat 50PLUS het van belang acht dat er een internationale school komt.

De voorzitter informeert of de commissie ermee kan instemmen dat dit een sterstuk wordt.

De heer Meijer deelt mede dat de SP hier niet mee kan instemmen. Spreker is thans niet uitvoerig ingegaan op het nut en de noodzaak van de vestiging van een dergelijke instelling. De SP heeft vooralsnog grote reserves. Mogelijk dat hierop nader wordt teruggekomen in de statenvergadering.

Mevrouw Nap memoreert dat het CDA dit onderwerp nog in de fractie moet bespreken. Zij zal daar een positief advies afgeven.

De heer Van Wikselaar deelt mede dat voor de SGP hetzelfde voorbehoud geldt als voor het CDA.

TER KENNISNEMING

10. Bestedingsplan Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer 2012

De voorzitter memoreert dat de SP heeft verzocht om agendering.

De heer Hoefnagels informeert wat van die bespreking wordt verwacht.

Gedeputeerde Van Lunteren heeft de indruk dat van behandeling meer wordt verwacht dan kan. De Staten hebben de middelen middels het SMPU vastgelegd en geormerkt. In het BDU legt de provincie richting het Ministerie verantwoording af hoe de middelen zijn vastgelegd. Het BDU kan niet worden aangepast. Het is wel mogelijk spreker op de verschillende onderwerpen te bevragen.

De heer E. de Vries kan zich voorstellen dat bij de bespreking kaderstellende signalen kunnen worden afgegeven naar de toekomst toe.

De heer De Heer stelt voor de gebruikelijke procedure te hanteren, d.w.z. dat de SP schriftelijke vragen indient en op basis van de beantwoording beoordeelt of alsnog om agendering zal worden verzocht.

De voorzitter memoreert de afspraak dat, indien een partij dringend verzoekt een ter kennisname stuk te agenderen, dit wordt gehonoreerd.

De heer Meijer deelt mede dat hij zijn verzoek handhaaft.

Gedeputeerde Van Lunteren geeft aan dat thans de gedachte leeft, dat er kaders kunnen worden gesteld aan de hand van het voorliggende BDU. De Staten stellen het SMPU vast, dat vervolgens door GS wordt uitgevoerd. Het SMPU is vastgesteld tot 2020 en wordt herzien tot 2028. Dat is het moment dat alles ter discussie kan worden gesteld. Het BDU wordt ten behoeve van het Ministerie opgesteld en ter informatie aan de Staten gestuurd. Indien de Staten daarover technische vragen hebben, omdat het vermoeden bestaat dat GS niet handelen conform de door de Staten vastgestelde kaders, kunnen GS daarop worden bevraagd en kan richting GS worden geëist te handelen conform de afspraken.

De voorzitter geeft aan dat het in de commissie altijd mogelijk is met elkaar meningsvormend van gedachten te wisselen. Indien de SP het verzoek om agendering handhaaft, is spreker geneigd dat te honoreren.

Mevrouw Nap hecht eraan op te merken dat de Staten niet voor niets kaders stellen. In dit geval zijn de kaders vastgesteld bij het SMPU. De provincie dient een betrouwbare overheid te zijn en dient zich derhalve te houden aan de kaders die gesteld worden.

De heer E. de Vries deelt mede dat de PvdA het verzoek van de SP ondersteunt.

11. Hoofdpijnennotitie uitvoering stiltegebiedenbeleid provincie Utrecht

12. Memorandum of Understanding AIR

13. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter de vergadering, onder dankzegging voor ieders komst en inbreng.